

TIETOHAARUKKA

Tilastotietoa elintarvikealasta 2017

Ruokatieto

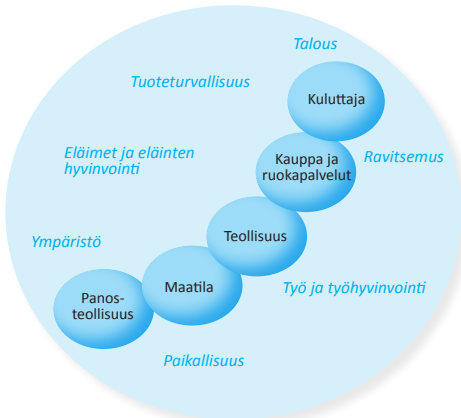
LUKIJALLE

Tietohaarukka – tilastotietoa elintarvikealasta on monipuolinen tilastopaketti, joka kattaa koko suomalaisen ruokaketjun pellolta pöytään.

Tietohaarukkaan on sisällytetty tilastolukuina ruokaketjun käytäntöjä ja lisäarvotekijöitä, joita voidaan hyödyntää rakennettaessa suomalaisen ruokaketjun vastuullisuuteen nojaavaa kilpailukykyä. Tilastot on jaoteltu ruokaketjumallin sisällä otsikoilla ympäristö, tuoteturvallisuus, ravitsemus, työ ja työhyvinvointi, eläimet ja eläinten hyvinvointi, paikallisuus ja talous. Jaottelu noudattaa ruokaketjussa tunnistettuja vastuullisuuden seitsemää eri ulottuvuutta. On silti huomattava, ettei valituilla tilastoilla tarkoiteta vastuullisuuden mittaristoa, sillä asiaa koskeva tutkimus on vielä alkuvaiheissaan.

Tietohaarukan tuoreimmat tiedot ovat pääosin vuodelta 2016. Mukana on myös tietoja aikaisemmilta vuosilta sekä kansainvälisiä vertailulukuja.

Tietohaarukka on saatavissa kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti) painettuna julkaisuna sekä myös verkkojulkaisuna osoitteessa www.ruokatieto.fi/tietohaarukka.

SISÄLLYSLUETTELO

Yleistä

Kotitalouksien määrä	3
Suomen väkiluku	3
Suomen asukastiheys	3
Kotitalouksien keskikoko	3
Bruttokansantuote	4
Tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo toimialoittain 2015	5
Biotalous vuonna 2014	6
Työvoima	7
Ammattitaudit toimialoittain 2014	8
Työtapaturmien määrä	8
Maatalousyrittäjien keski-ikä ja lukumäärä	8
Tärkeimmät työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen syyt maatalousyrittäjällä	9

Maatalous

Sademäärä 1981–2016	10
Keskilämpötila 1981–2016	10
Ilmasto kasvukauden aikana	10
Päivän pituus	10
Luonnonmukaisesti viljelty peltoala ja luomutilat	11
Luomutoimijoiden määrä	11
Luomupeltoalan käyttö	12
Luomutuotanto	13
Luomun markkinaosuus	13
Ympäristökorvaus	13
Kasvinsuojeluaineiden myynti	14
Kasvinsuojeluaineiden jäämävalvonta 2016	14
Maatalousyrittäjien lomitus	15
Maatalous- ja puutarhayritykset	15
Maatalous- ja puutarhayritysten määrän muutos	16
Maatalous- ja puutarhayritysten omistus	16

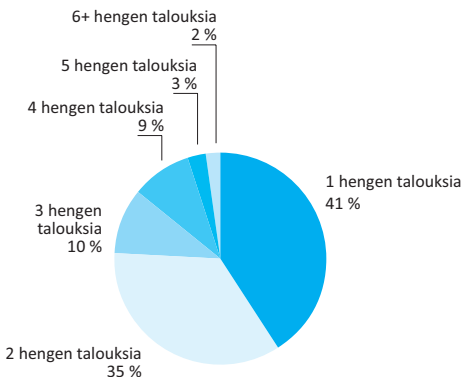
Maatalouden työlliset	16
Maatalous- ja puutarhayritysten päätuotantos suunnat	17
Maatalous- ja puutarhayritysten tulot tuotantosunnittain	17
Muu yritystoiminta maatalous- ja puutarhayrityksissä	18
Peltoalan käyttö	19
Sato	20
Maa- ja puutarhatalouden tuotantokustannukset	21
Maa- ja puutarhatalouden tuotto	22
Mehiläisalan lukuja	23
Maatalouden kannattavuuskerroin tuotantosunnittain 2001–2015	23
Yrittäjätulo	24
Tuottajahinnat	24
Kotieläimet	25
Keskimääräinen eläinluku tiloilla	25
Otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset	26
Eläinsuojelutarkastukset kaupallisissa eläinkuljetuksissa	26
Eläinten hyvinvointikorvausta saavat tilat	26
Eläinten terveydenhuoltotyön toteutuminen sika- ja nautatiloilla	27
Vastuullisen tuotannon raja-arvot sianlihantuotannossa	28
Mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimillä	28
Broilerin hyvinvointia mittaava jalkapohjaindeksi	28
Kanalat	29
Navettatyypit tuotosseurantakarjoissa 2016	29
Laiduntaminen ja ulkoilutus tuotosseurantakarjoissa	29
Lypsykoneet 2016	30
Tuotosseurantakarjan keskituotos ja maidon pitoisuudet 2016	30

Elintarvikkeet		Määräystenvastaisuuden syyt 2016	53
Elintarvikejalostajat toimialoitain	31	Eläviä eläimiä ja eläimistä saa- tavia elintarvikkeita koskeva vierasainevalvontaohjelma	53
Elintarvike- ja juomateollisuuden toimipaikat yrityskoon mukaan	32	Elintarvikevalvontamäärät 2016	54
Elintarviketeollisuuden suurimmat toimialat	33	Takaisinvetojen määrä	55
Elintarviketuonti ja -vientä	34	Takaisinvetojen syyt 2016	55
Elintarvikevienti maittain	36	Ruokamyrkytysepidemiat ja sairastuneiden määrä 2016	55
Elintarvikevienti maittain ja tuoteryhmittäin 2016	37	Ruokamyrkytysepidemiat aiheuttajan mukaan 2016	56
Elintarviketeollisuuden T&K-menot	38	Elintarvikkeiden kulutus henkeä kohti Suomessa ja EU:ssa	57
Kulutusmenot	38	Energia- ja ravintoaineiden ja kuidun keskimääräinen päivittäinen saan- ti sekä osuus kokonaissaannista	58
Ravintomenot	39	Merkittävimmät ravinto- aineiden lähteet	59
Elintarvikkeiden reaalihintakehitys Suomessa 2005–2016	39	Vitamiinien ja kivennäisaineiden saanti ruuasta suosituksiin verrattuna	60
Vähittäishinnat	40	Suomalaisten päivittäinen ateriointi	61
Yleisin elintarvikkeiden arvonalisävero EU-maissa 2017	41	Terveyskäyttäytyminen 2016	62
Hintaindeksit 2015	42		
Kotitalouksien kulutus elintarvikkeisiin ja alkoholittomiin juomiin	43		
Liha	44		
Kananmunat	44		
Maitotuotteet ja ravintorasvat	45	Päivittäistavarakauppa ja ammattikeittiöt	
Leipävilja	45	Myymlöiden lukumäärä myymälätyypin mukaan	63
Kala	46	Päivittäistavaroiden myynti myymälätyypeittäin	63
Kalan kulutus	46	Suurkeittiöiden lukumäärä toimialoitain	64
Kasvikset ja hedelmät	47	Suurkeittiöiden annosmäärät toimialoitain	64
Marjat ja sienet	48		
Riistasaaliit	49		
Elintarvikeomavaraisuus	50		
Ruoka-alan arvonlisäysvaikutukset (milj.€) maakunnittain ja % maakunnan arvonlisäyksestä	51		
Määräystenvastaiset elintarvikkeet 2016	52		

Merkkien selityksiä
e = ennakkotieto
.. = puuttuva tieto

KOTITALOUKSIEN MÄÄRÄ

Vuonna 2015 Suomessa oli kotitalouksia yhteensä 2 655 500.

Lähde: Tilastokeskus

Suomen väkiluku oli 5 502 593 henkilöä joulukuussa 2016.

Suomen asukastiheys oli noin 18,11 henkilöä neliökilometrillä 1.1.2017.

Kotitalouksien keskipaino oli 2,04 henkeä vuonna 2015.

Lähde: Tilastokeskus

BRUTTOKANSANTUOTE

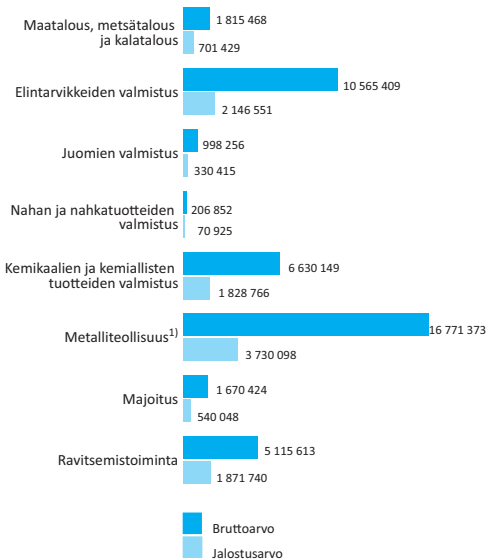
Toimiala % ¹⁾	2005	2010	2015	2016 e.
Maa-, metsä- ja kalatalous	2,6	2,7	2,5	2,7
josta maatalous	1,1	0,9	0,6	0,7
Tehdasteollisuus	24,3	19,5	17,2	16,9
josta elintarviketeollisuus	1,5	1,3	1,4	1,4
Rakentaminen	6,4	6,4	6,4	6,8
Tukku- ja vähittäiskauppa	9,8	9,4	7,8	7,7
Kuljetus ja varastointi	5,7	5,1	4,9	4,8
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	1,6	1,6	1,7	1,7
josta ravitsemistoiminta	1,2	1,3	1,3	1,4
Informaatio ja viestintä	5,0	5,0	5,7	5,8
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	2,7	2,6	2,9	2,8
Kiinteistöalan toiminta	10,2	11,2	12,6	12,9
Terveys- ja sosiaalipalvelut	8,2	9,3	9,9	9,8

¹⁾ otos bruttokansantuotteeseen kuuluvista toimialoista

Bruttoarvonlisäys perushintaan mrd €	143,6	163,6	180,8	185,5
Bruttokansantuote markkina- hintaan mrd €	164,4	187,1	209,6	215,6

Lähde: Tilastokeskus/kansantalouden tilinpito

TUOTANNON BRUTTOARVO JA JALOSTUSARVO TOIMIALOITTAIN 2015

Lähde: Tilastokeskus, TOL 2008-luokitus

¹⁾ Metalliteollisuus sisältää metallien jaloutuksen ja metallituotteiden valmistuksen (pl. koneet ja laitteet).

Bruttoarvo (tuhatta euroa).

Jalostusarvo (tuhatta euroa).

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön, ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille.

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotantotoimijoiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena.

BIOTALOUS VUONNA 2014

	Tuotos milj. €	Arvon- lisäys milj. €	Työlliset henkilöä	Vienti milj. €
Maatalous	4 800	1 477	86 500	696
Elintarviketeollisuus	11 205	2 577	37 900	1 442
Metsätalous	4 741	3 375	24 300	14 878
Kemianteollisuus	2 516	646	2 850	1 587
Veden puhdistus ja jakelu	693	395	2 700	0
Biotalous palvelut	3 280	1 459	34 425	23
Luontomatkailu ja -virkistys	3 036	1 283	32 625	0
Metsästys	62	62	0	1
Kalastus	182	114	1 800	22
Koko biotalous	63 747	21 469	309 179	17 039
Koko kansantalous	386 768	176 781	2 496 800	77 600
Biotalous osuus %	16,5	12,1	12,4	22

Lähde: Tilastokeskus, Luken Tilastopalvelut

TYÖVOIMA

	2000	2005	2015	2016	2016
				1 000	
Työlliset toimialoittain	%	%	%	%	henkeä
Maa-, metsä- ja kalatalous sekä kaivostoiminta	6	5	4	4	101
Maatalous	5	4	3	3	71
Metsätalous	1	1	1	1	22
Teollisuus ¹⁾	20	18	14	15	356
josta elintarvike- ja juomateollisuus	2	2	2	2	37
josta muu teollisuus	18	17	13	13	319
Rakentaminen	6	7	7	7	178
Tukku- ja vähittäiskauppa ²⁾	12	12	12	12	290
Kuljetus ja varastointi	7	6	6	6	141
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3	3	4	3	85
Muut palvelut	45	48	53	6	148
Toimiala tuntematon	0,3	0,2	0,4	0,3	8
Työllinen työvoima	100	100	100	100	
1 000 henkeä	2 335	2 401	2 437	2 448	2 448
Työvoima yhteensä					
1 000 henkeä	2 589	2 621	2 689	2 685	2 685
heistä työttömiä %	9,8	8,4	9,4	8,8	8,8

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus, TOL 2008-luokitus

¹⁾ sis. sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.²⁾ sis. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus

AMMATTITAUDIT TOIMIALOITTAIN 2014

Ammattitautitapauksia	Kpl	10 000 työllistä kohden
Kasvinviljely, kotieläintalous, riistatalous	141	18,5
Elintarvikkeiden valmistus	50	14,7
Juomien valmistus	1	3,2
Ravitsemistoiminta	25	3,5

Lähde: Työterveyslaitos

TYÖTAPATURMIEN MÄÄRÄ

Työtapaturmat ¹⁾ 100 000 alalla työskentelevää kohden	2005	2010	2013	2014
Maatalousyrittäjät	5 962	4 882	4 894	4 754 ²⁾
Elintarvike- ja juomateollisuuden työntekijät	4 651	4 444	3 413	3 228
Kaikki ammatit ³⁾	2 581	2 103	1 887	1 783

Lähde: Tilastokeskus, Tapaturmavakuutuskeskus

Työtapaturmasuhde on laskettu työnantajayrityksen toimialan mukaan.

¹⁾ vähintään 4 päivän työkyvyttömyyteen johtaneet työtapaturmat.²⁾ vuoden 2015 arvo.³⁾ ammattiryhmät, joissa vähintään 10 000 palkansaajaa.

MAATALOUSYRITTÄJIEN KESKI-IKÄ JA LUKUMÄÄRÄ

	1995		2005		2016	
	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm
Maatalousyrittäjät	45,1	142 000	47,6	90 000	48,7	62 000
Aloittavat yrittäjät ¹⁾	29,9	70	29,8	760	29,9	70
Eläkkeelle siirtyvät ²⁾	60,2	6 600	60,8	3 900	62,2	2 000
LUTU luopujat ³⁾	57,8	560	58,6	1 420	58,3	100

Lähde: Mela, tilasto perustuu MYEL-vakuutettujen maatalousyrittäjien tietoihin

¹⁾ luopumistukijärjestelmässä jatkajina aloittavat yrittäjät.²⁾ tarkastelussa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeelle siirtyvät.³⁾ luopumistukijärjestelmän puitteissa sukupolvenvaihdoksella luopuvat.

TÄRKEIMMÄT TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEELLE SIIRTYMISEN SYYT MAATALOUSYRITTÄJILLÄ

%	1995	2005	2015	2016
Hengityselinsairaudet	7	3	3	2
Mielenterveyssairaudet	14	20	16	7
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet	46	47	46	17
Vammat, myrkytykset yms.	6	9	8	44
Verenkiertoelinten sairaudet	15	8	8	8
Kasvaimet	..	..	6	7
Hermoston sairaudet	..	..	7	9

Lähde: Mela

% = osuus koko vuoden työkyvyttömyyseläkkeistä maatalousyrittäjillä.

SADEMÄÄRÄ 1981–2016, mm

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	107	204	200	149
Jyväskylä	114	232	176	127
Oulu	85	193	133	95
Sodankylä	101	197	139	102
Frankfurt ¹⁾ , Saksa	145	180	159	149
Padova ¹⁾ , Italia	195	183	221	149

Lähde: Ilmatieteen laitos

¹⁾ keskiarvo vuosilta 1981–2015

KESKILÄMPÖTILA 1981–2016, °C

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	4,5	16,3	6,8	-3,3
Jyväskylä	2,6	14,8	3,7	-7,4
Oulu	1,5	14,7	3,2	-8,7
Sodankylä	-0,9	12,7	0,1	-12,4
Frankfurt ¹⁾ , Saksa	10,7	19,2	10,6	2,5
Padova ¹⁾ , Italia	13,6	23,5	14,4	4,2

Lähde: Ilmatieteen laitos

¹⁾ keskiarvo vuosilta 1981–2015

ILMASTO KASVUKAUDEN AIKANA

	Tehoisa lämpösumma vertailukaudella			Sademäärä vertailukaudella		
	2016	2015	1981–2010	2016	2015	1981–2010
Jokioinen	1 416	1 230	1 307	282	341	341
Kauhava	1 304	1 161	1 185	378	409	286
Oulu	1 245	1 102	1 170	325	415	257
Sodankylä	996	820	795	413	329	227
Frankfurt	..	2 647	2 411	..	351	496
Padova	..	3 558	3 368	..	784	643

Lähde: Ilmatieteen laitos

PÄIVÄN PITUUS, tuntia

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	14,5	17,5	10,2	7,2
Kauhava	14,9	18,4	9,9	6,4
Oulu	15,3	19,1	9,7	5,8
Sodankylä	15,8	21,1	9,3	4,3
Frankfurt, Saksa	13,7	15,5	10,8	8,9
Padova, Italia	13,4	15,0	11,0	9,4

Lähde: Ilmatieteen laitos

LUONNONMUKAISESTI VILJELTY PELTOALA JA LUOMUTILAT

Ala, ha	1995	2005	2015	2016
Luomuhyväksytty ala	23 139	135 223	191 460	199 552
Siirtymävaiheessa	21 557	12 364	33 155	41 063
Kokonaisluomuala	44 696	147 588	224 615	240 614
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta %	..	6,7	9,9	11
Luomuala/tila	20	34	53	55
Luomutiloja, kpl	2 793	4 296	4 328	4 415
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta % EU 28	..	3,6 ¹⁾	6,4	..
Kokonaisluomuala EU 28		6 475 828 ¹⁾	11 139 595	..

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Eurostat

¹⁾ vuoden 2005 luku on EU 27

Paikallisuus

LUOMUTOIMIJOIDEN MÄÄRÄ

	2008	2011	2015	2016
Luomualkutuotanto ¹⁾	3 758	3 975	4 191	4 356
josta luomueläintiloja	511	643	899	959
Luomuelintarviketoimijat	401	487	674 ²⁾	697
Luomurehutoimijat	16	33	45	47
Luomusiemenpakkaamot	..	31	25	25
Yhteensä	4 175	4 526	5 044	5 241
Luomualkutuotanto EU 28	..	..	271 547	..

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Eurostat

¹⁾ maatilojen lisäksi mukana myös pelkät kasvihuone-, sienimö- ja mehiläistoimijat

²⁾ luvussa mukana alihankintatoimijat

LUOMUPELTOALAN KÄYTTÖ

Luomuhyväksytty ala, ha	1995 ¹⁾	2005	2015	2016
Nurmikasvit	11 431	60 195	114 257	120 724
Vilja yht.	8 158	46 362	50 445	54 179
vehnä	724	6 629	5 682	4 901
ruis	1 616	4 594	5 143	4 685
ohra	2 118	6 760	5 199 ²⁾	5042 ²⁾
kaura	2 447	23 134	24 242	28 750
seos: korsiviljat	302	2 798	3 163	3 114
seos: palko+korsiviljat	927	1 842	6 747	7 557
Herne	120	1 289	2 697	2 003
Tattari	23	185	432 ²⁾	527 ²⁾
Kumina	9	355	148 ²⁾	142 ²⁾
Pellava	22	277	153	167
Rypsi	64	2 419	2 589	1 676
Peruna	423	440	544	607
Avomaan vihannekset	197	211	259	317
Kasvihuonevihannekset	2	9	9	8
Lehtiyrtit	17	16	12 ²⁾	7
Marjat ja hedelmät	256	800	650	677
Muut kasvit	395	3 672	15 319	14 605
Kesanto	2 022	19 178	3 937	3 913
Yhteensä	23 139	135 223	191 460	199 552

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

¹⁾ Ahvenanmaan tiedot puuttuvat

²⁾ Ahvenanmaalla ei tuotantoa

Tavanomaisen peltoalan käytön luvut sivulla 19.

LUOMUTUOTANTO

	2007 milj. kg	% koko- nais- tuotan- nosta	2015 milj. kg	% koko- nais- tuotan- nosta	2016 milj. kg	% koko- nais- tuotan- nosta
Nauta	..	..	3,0	3,4	2,9	3,4
Sika	..	..	0,7	0,4	1,0	0,5
Lammas	..	..	0,3	23,0	0,3	24,1
Siipikarja	..	..	0,2	0,2	0,2	0,1
Kananmunat	1,1	2	3,1	4,7	3,3	4,6
Leipäviljat (vehnä ja ruis)	18,2	2,1	21,2	2,3	15,4	1,7
Peruna	3,7	0,5	4,8	0,9	7,2	1,2
Herne	1,2	18,8	5,0	19,7	3,6	14,4
Maito, milj. litr.	26,8	1,2	54,2	2,3	55,1	2,3

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Pro Luomu, Luonnonvarakeskus

Luomu-tuotteiden markkinaosuus (€) Suomen päivittäistavara-
kaupassa vuonna 2016 oli 2 %.

Lähde: Pro Luomu

Ympäristö

YMPÄRISTÖKORVAUS

Ympäristösitoumukseen sitoutuneet maatilat	2012	2016
Kpl	56 143	44 349
% maatiloista	91	86
% peltoalasta	90	89

Lähde: Maaseutuvirasto

KASVINSUOJELUAINEIDEN MYynti

	1995	2005	2014	2015
Tehoaineiden myynti (tn)				
kasvitautilien torjunta-aineet	114	255	204	231
tuhoeläinten torjunta-aineet	57	47	24	29
rikkakasvien torjunta-aineet	791	1 077	1 306	1 368
kasvunsäätteet	73	52	886	102
Valmisteiden myynti (tn)				
kasvitautilien torjunta-aineet	236	718	809	857
tuhoeläinten torjunta-aineet	160	147	118	141
rikkakasvien torjunta-aineet	1 768	2 639	3 334	3 375
kasvunsäätteet	131	107	167	184

Lähde: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Tuoteturvallisuus

KASVINSUOJELUAINEIDEN JÄÄMÄVALVONTA 2016¹⁾

Näytteen alkuperä	Satunnais-näytteitä	Määräyksen-vastaisia %
Kotimainen	553	0,0
EU	1 235	0,6
EU:n ulkopuolelta	475	4,2
Yhteensä	2 263	4,9

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

¹⁾ näytteitä hedelmistä, kasviksista, viljasta, prosessoiduista elintarvikkeista, lastenruuista ja eläinperäisistä tuotteista.

MAATALOUSYRITTÄJIEN LOMITUS

	2000	2005	2015	2016
MYEL ¹⁾ -vakuutetut maatalousyrittäjät	105 993	90 007	64 277	59 597
Vuosiloman käyttäjät ²⁾	45 254	34 719	19 800	18 716
Sijaisavun käyttäjät	14 934	14 624	7 833	5 959
Tuetun maksullisen lomituksen käyttäjät	10 995	13 521	10 291	9 490
Täysin maksullisen lomituksen käyttäjät	643	314	590	377

Lähde: Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

¹⁾ Viljelijöiden, metsätilallisten, kalastajien ja poronhoitajien sekä heidän perheenjäsentensä työeläkevakuutus

²⁾ vuosiloman saamiseksi maatalousyrittäjällä tulee olla kotieläimiä vähintään neljä kotieläinyksikköä ja hänen tulee olla päätoiminen maatalousyrittäjä.

Paikallisuus

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYKSET

Tilakoko pelto ha	1995 kpl	2005 kpl	2015 ¹⁾ kpl	2016 ¹⁾ kpl	% tiloista	% pelto- alasta
0–5	9 988	5 228	2 081	2 175	4	0
5–10	17 049	8 765	6 404	6 471	13	2
10–15	16 918	8 481	5 275	5 211	10	3
15–25	25 634	13 989	8 799	8 535	17	7
25–50	23 870	19 660	13 053	12 646	25	20
50–75	4 508	7 549	6 732	6 489	13	17
75–100	1 209	3 116	3 645	3 645	7	14
100–150	622	1 990	3 119	3 213	6	17
150–	166	739	1 892	2 003	4	19
Yhteensä	99 964	69 517	51 000	50 388	100	100

Lähde: Luonnonvarakeskus

Vuonna 1995 vain yli 1 hehtaarin tilat

¹⁾ maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu. Lukuja ei voi verrata aiempien vuosien lukuihin.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN MÄÄRÄN MUUTOS

Maatiloja	2000	2015 ¹⁾	2016 ¹⁾	Muutos 15/16 %
kpl	78 434	50 999	50 388	-1,2

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ maatalous- ja puutarhayritykseksi on vuoden 2013 määritelmän uudistamisen jälkeen laskettu tila, jonka taloudellinen koko on yli 2 000 euroa.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN OMISTUS

Omistajaryhmä	1995 ¹⁾ kpl	2005 kpl	2015 ²⁾ kpl	2016 ²⁾ kpl	% tiloista
Yksityishenkilöt	86 933	61 477	44 083	43 491	86,3
Perikunnat ja maatalousyhtymät	12 468	7 297	5 646	5 608	11,1
Valtiot, kunnat ym. yhteisöt	563	743	1 271	1 289	2,6
Maatiloja yhteensä	99 964	69 517	51 000	50 388	100

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ vain yli 1 hehtaarin tilat

²⁾ maatalous- ja puutarhayritykseksi on vuoden 2013 määritelmän uudistamisen jälkeen laskettu tila, jonka taloudellinen koko on yli 2 000 euroa.

MAATALOUDEN TYÖLLISET

Työlliset, 1 000 henk.	1995	2005	2015	2016
Yrittäjät	116	73	58	54
heistä naisia	37	22	16	15
Palkansaaajat	25	20	17	17
heistä naisia	12	9	7	7
Yhteensä	141	93	75	71

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN PÄÄTUOTANTOSUUNNAT

Tilojen lkm	1995 ¹⁾	2010	2015	2016	%
Lypsykarjatalous	32 480	10 205	7 730	7 285	14,5
Muu nautakarjatalous	9 394	1 270 ²⁾	655 ²⁾	577 ²⁾	1,1
Naudanlihantuotanto	..	3 080	3 036	3 004	6,0
Sikatalous	6 249	1 355	789	680	1,3
Siipikarjatalous	2 239	375	412	400	0,8
Muu laidunkarja ³⁾	..	3 544	2 680	2 624	5,2
Kasvinviljely	42 287	..	..	..	..
josta viljanviljely	..	20 927	17 757	16 324	32,4
Muu kasvinviljely	..	13 092	13 496	15 078	29,9
Muut	7 315	..	..	..	..
Kasvihuonetuotanto	..	1 371	884	877	1,7
Avomaan puutarha- tuotanto	..	1 696	1 466	1 405	2,8
Sekamuotoinen tuotanto	..	2 568	2 094	2 134	4,2
Yhteensä aktiivitilat	99 964	58 213	50 999	50 388	100

Lähde: Luonnovarakeskus

¹⁾ vuoden 1995 luvut eivät ole suoranaisesti verrattavissa muiden vuosien lukuihin.

²⁾ yhdistetty emolehmätuotanto ja lihanautojen kasvatus.

³⁾ sisältää lammas-, vuohi- ja hevostalouden.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN TULOT TUOTANTOSUUNNITTAIN

	Valtionveronalaiset tulot puoliset yhteensä			Maatilatalouden tulot puolisot yhteensä		
	2000 €	2014 €	2015 €	2000 €	2014 €	2015 €
Lypsykarja- talous	31 746	69 312	57 500	24 812	55 864	43 593
Liha- ym. naudat	30 129	60 006	53 892	15 878	32 826	27 053
Siipikarja- talous	45 752	91 858	97 740	28 624	580 625	56 907
Sikatalous	41 644	85 064	65 041	28 421	47 011	38 916
Lampaat, vuo- het, hevoset	29 434	52 518	60 327	3 704	9 441	8 702
Viljanviljely	38 623	64 514	62 951	10 999	16 461	15 045
Muu kasvin- tuotanto	35 760	59 057	62 505	11 695	16 362	15 048
Muu tuotanto	28 901	63 381	59 657	6 524	16 521	10 611
Keskimäärin	35 235	63 784	64 952	16 324	25 110	26 984

Lähde: Tilastokeskus, Maa- ja metsätalousyritysten taloustilasto

MUU YRITYSTOIMINTA MAATALOUS- JA PUUTARHA-YRITYKSISSÄ

Tilojen lkm	2000 ¹⁾	2005 ¹⁾	2010	2013
Teollisuus	4 786	3 753	2 747	2 245
elintarvikkeiden jatko- jalostus	1 065	684	479	381
muiden maatalous- tuotteiden jatkojalostus	134	152	94	78
puutavaran jatkojalostus	1 349	889	583	405
käsitöiden valmistus myyntiin	274	277	155	79
energian tuotanto	959	1 037	907	855
muu teollinen tuotanto	1 005	714	529	448
Rakentaminen	²⁾	881	438	344
Kauppa	1 056	1 298	850	986
Palvelut	15 252	16 547	13 793	12 419
matkailu, majoitus, virkistyspalvelut	2 272	1 865	1 440	1 180
urakointi	8 880	10 013	8 896	8 583
muut palvelut	4 100	4 669	3 457	2 656
Muu alkutuotanto kuin maa- ja metsätalous	744	1 815	981	808
kalojen, rapujen yms. viljely tilalla	112	65	48	51
turkistarhaus	632	510	315	280
poronhoito	²⁾	573	365	310
kalastus	²⁾	144	104	62
muu alkutuotanto	²⁾	523	149	103
Päätoimiala tuntematon			721	..
Monialaisia tiloja yhteensä	21 838	24 294	19 530	16 802

Lähde: Luonnonvarakeskus, MTT

¹⁾ vuosien 2000 ja 2005 luvuissa ei ole mukana puutarhayrityksiä, jotka harjoittavat vain kasvihuonetuotantoa.

²⁾ toimialaluokitus osittain erilainen, kyseistä toimialaa ei kysytty.

Huom. Tilan liikevaihdoltaan suurin toimiala.

PELTOALAN KÄYTTÖ

	1995 1 000 ha	2005 1 000 ha	2015 ¹⁾ 1 000 ha	2016 ¹⁾ 1 000 ha
Nurmikasvit	755	620	653	690
Vilja yht.	978	1 188	1 138	1 109
vehnä	101	215	249	223
ruis	21	14	32	27
ohra	516	595	513	486
kaura	329	346	307	332
seosvilja	11	16	36	40
muut viljat	0,5	1,1	2,5	2,6
Rypsi ja rapsi	85	77	57	62
Sokerijuurikas	35	31	13	12
Peruna	36	29	22	22
Muut viljelykasvit	29	49	87	91
Tuotantoala yhteensä	1 918	1 993	1 970	1 985
Kesanto	223	241	271	262
Viljelyala yhteensä	2 141	2 235	2 241	2 248

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ sisältää vain taloudellisen kynnysarvon (SO 2 000 euroa) ylittävät yritykset.

	1995 ha	2005 ha	2015 ha	2016 ha
Maatalous- ja puutarha- yritysten keskipeltoala	21,7	33,0	45,0	45,0

Lähde: Luonnonvarakeskus

SATO

	1995	2005	2015	2016
Vehnä				
ala 1 000 ha	101	215	242	215
kokonaissato milj. kg	380	801	992	824
sato kg/ha	3 770	3 730	4 100	3 830
Ruis				
ala 1 000 ha	21	14	31	26
kokonaissato milj. kg	58	32	108	87
sato kg/ha	2 770	2 290	3 420	3 340
Ohra				
ala 1 000 ha	516	594	451	435,9
kokonaissato milj. kg	1 764	2 103	1 569	1 581
sato kg/ha	3 420	3 540	3 470	3 630
Kaura				
ala 1 000 ha	329	345	281	305
kokonaissato milj. kg	1 097	1 073	980	1 035
sato kg/ha	3 330	3 110	3 480	3 390
Sokerijuurikas				
ala 1 000 ha	35	31	12	12
kokonaissato milj. kg	1 110	1 181	407	434
sato kg/ha	31 900	37 870	32 740	37 340
Rypsi ja rapsi				
ala 1 000 ha	85	77	55	60
kokonaissato milj. kg	128	106	85,3	96
sato kg/ha	1 500	1 380	1 540	1 590
Herne				
ala 1 000 ha	5	4	12	10
sato milj. kg	11	8	25	25
sato kg/ha	2 420	93	2 130	2 470
Peruna				
ala 1 000 ha	36	29	22	22
sato milj. kg	798	743	532	588
sato kg/ha	22 110	25 700	24 310	27 120
Vihannekset				
kokonaissato milj. kg	234	248	249	262
tomaatti	31	38	39	41
kasvihuonekurkku	24	32	40	39
valkokaali	24	19	21	19
porkkana	61	67	64	73
sipuli	17	21	28	26
Ruukkuvihannekset milj. kpl	30	64	112	100

Lähde: Luonnonvarakeskus

MAA - JA PUUTARHATALOUDEN TUOTANTOKUSTANNUKSET

	2000 Milj. €	2005 Milj. €	2014 Milj. €	2015 Milj. €
Tarvikekustannukset yhteensä	1 525	1 628	2 037	2 065
Lannoitteet ja kalkitus	193	185	289	270
Muut kasvinviljelykustannukset	264	324	350	373
Polttoaineet	189	207	294	300
Sähkö	114	102	150	184
Ostorehukustannukset	482	454	518	511
Kotieläinkustannukset	282	357	436	427
Tilakäyttökustannus ¹⁾	323	310	498	496
Konekustannukset yhteensä	757	885	1 082	1 043
Konepoistot	445	545	582	565
Muut konekustannukset	311	340	500	477
Rakennuskustannukset yhteensä	301	329	383	378
Rakennuspoistot	237	273	310	303
Muut rakennuskustannukset	64	57	74	74
Muut kustannukset yhteensä	641	785	926	920
Vakuutukset	227	262	312	310
Kiinteät vuokrat	82	104	170	168
Muut poistot	44	45	50	48
Muut kustannukset	288	373	394	393
Työkustannukset yhteensä	1 493	1 770	1 403	1 427
Maksetut palkat	190	180	234	248
Palkkavaatimus	1 303	1 590	1 169	1 178
Korkokustannukset yhteensä	598	622	729	674
Korkokulut	133	114	107	115
Oman pääoman korkovaatimus	465	508	621	560
Yhteensä	5 637	6 330	7 059	7 001

Lähde: Luke Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskentapalvelu.

Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitolukset

¹⁾ omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja kasvinsiementen kustannukset

MAA- JA PUUTARHATALOUDEN TUOTTO

Tuottoerä	2000 Milj. €	2005 Milj. €	2014 Milj. €	2015 Milj. €
Kasvinviljelytuotto yhteensä	881	720	1 065	1 104
Ruis ja vehnä	84	74	151	172
Ohra	171	155	261	283
Kaura ja muut viljat	139	80	138	127
Öljykasvit	15	19	28	44
Nurmirehut	269	218	401	388
Peruna ja sokerijuurikas	183	158	59	48
Palkokasvit ja muut kasvit	21	16	27	41
Kotieläintuotto yhteensä	1 612	1 636	2 050	1 858
Nautakarjatuotto	1 089	1 094	1 469	1 300
Sikatuotto	311	360	286	297
Siipikarja	204	194	247	219
Lammas- ja vuohituotto	9	6	49	42
Kasvihuone- ja avomaa- tuotto	549	517	550	648
Rahoitustuotto	16	14	10	8
Muu tuotto	147	168	182	198
Tuet yhteensä	1 776	1 966	1 966	1 898
CAP-tuet	385	514	575	578
LFA-tuki ja ympäristötuki	721	747	806	854
Kansalliset tuet ja inves- tointituet	667	702	581	436
Yhteensä	4 981	5 038	5 824	5 714

Lähde: Luke Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta -palvelu.

Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitolukokset.

Laskennassa mukana myös omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja siementen arvo.

MEHILÄISALAN LUKUJA

	2015	2016
Suomen Mehiläishoitajain Liiton jäsenet	2 441	2 565
Ammattitarhaajat ¹⁾ , kpl	70	77
Luomutarhaajien määrä	61	63
Tuottavien mehiläispesien määrä	61 000	64 000
Luomumehiläispesien määrä	4 456	4 398
Yhden mehiläispesän sato, kg	30	24
Hunajantuotanto, tn	1 500	1 200
Hunajan tuonti, tonnia	1 560	1 755
Hunajan kokonaiskulutus, tn	3 556	3 849
Hunajan kulutus, g/hlö	646	700
Mehiläispesien talvitappiot ²⁾ , %	13	14
Mehiläistarhauksen kokonaistuotto ³⁾ , €	28 000	29 000
Luomun osuus tuotannosta ja kulutuksesta %	9	8

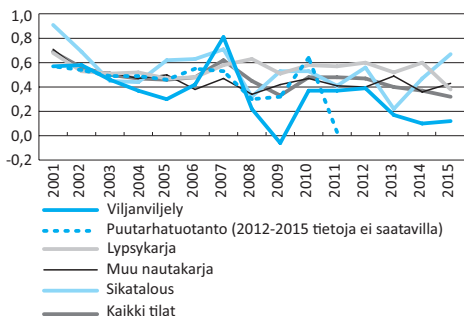
Lähde: Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry, Evira, Tulli, Luonnonvarakeskus

¹⁾ pesätukitilaston yli 100 pesän tarhaajat

²⁾ talven aikana kuolleiden mehiläisten osuus

³⁾ arvio vuosilta 2015 ja 2016

MAATALOUDEN KANNATTAVUUSKERROIN TUOTANTOSUUNNITTAIN 2001–2015

Lähde: Luke Maatalouden kokonaislaskenta

YRITTÄJÄTULO

	2000	2005	2014	2015
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Yrittäjätulo	1 114	808	550	446

Lähde: Luke Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta -palvelu.

Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitolukokset.

TUOTTAJAHINNAT

		1995	2005	2015	2016	Muutos 15/16 %
Maito	snt/litra					
normimaidon hintaa ¹⁾		31,3	31,5	34,1	33,6	-1,3
meijerin jälkitili		1,5	2,2	0,6	0,4	-22,8
Liha	€/kg					
naudanliha		2,4	2,1	2,9	2,8	-1,7
sianliha		1,3	1,3	1,5	1,4	-4,1
broilerinliha		1,1	1,1	1,4	1,3	-3,7
karitsanliha		1,9	2,6	3,8	3,7	-3,2
hevosenliha		1,3	0,3	..	..	..
Kanamunat	€/kg	0,5	0,6	1,0	1,0	-2,4
Vilja ja peruna						
leipävehnä ²⁾	€/tonni	147,0	106,2	167,4	150,7	-10
ruis ²⁾	€/tonni	149,5	118,4	174,9	170,5	-2,5
rehuohra ²⁾	€/tonni	122,3	99,5	136,8	124,1	-9,3
kaura ²⁾	€/tonni	118,4	87,1	132,9	128,8	-3,1
mallasohra ²⁾	€/tonni	142,1	115,3	158,7	153,5	-3,3
ruokaperuna ³⁾	€/100 kg	..	..	17,7	20,0	12,9
rypsi ja rapsi ²⁾	€/tonni	..	200,1	356,5	362,0	1,5

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ perushinta I-luokan maidolle, joka sisältää 4,3 % rasvaa ja 3,3 % valkuaista. Ei sisällä laatuosaa, muita lisiä, tuotantotukea eikä jälkitiliä.

²⁾ viljelijöille maksettu perushinta sisältäen kuljetuksen ensimmäiseen vastaanottopisteeseen.

³⁾ viljelijöille maksettu hinta 100 nettokiloa kohden pakkaamolle toimitettuna. Ei sisällä varhaisperunaa.

KOTIELÄIMET

Kotieläimiä 1 000 kpl	1995	2005	2015	2016
Hevosia	50	64	74	74
Nautakarjaa	1 148	959	918	909
lypsylehmiä	399	319	285	282
emolehmiä	29	35	59	59
Lampaita ¹⁾	159	87	155	157
uuhia	69	52	81	76
muut lampaat	90	35	81	80
Sikoja ²⁾	1 400	1 401	1 243	1 235
emakoita	161	177	102	95
lihasikojia	451	460	579	575
porsaita	476	451	537	543
Siipikarjaa ³⁾	10 358	10 538	12 020	13 411
kanoja	4 179	3 128	3 521	3 662
broilereita	4 276	5 472	6 992	8 175
kalkkunoita	80	495	247	260
Vuohia	6	7	5	5
Eloporoja ⁴⁾	208	207	191	191

Lähde: Luonnonvarakeskus, Tilastokeskus, Suomen Hippos ry

¹⁾ vuosien 2015 ja 2016 lammasluvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

²⁾ sikojen luokittelu muuttunut v. 2015 alkaen. Ainoastaan luokka 'Sikoja' on vertailukelpoinen aiempiin vuosiin nähden.

³⁾ vuoden 2016 siipikarjan lukumäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

⁴⁾ elämään jätetyt vuotta vanhemmat lukuporot + vasat.

KESKIMÄÄRÄINEN ELÄINLUKU TILOILLA

Keskieläinluku kpl/tila	2012	2015 ¹⁾	2016 ¹⁾
Siat	1 175	1 565	1 816
Naudat	70	80	84
Siipikarja	32 412	29 174	33 528

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu 2013. Vuoden 2012 luku on laskettu takautuvasti. Lukuja ei voi verrata aikaisempien vuosien tilastoihin.

OTANTAAN PERUSTUVAT ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET

kpl	Tarkastuksia			Laiminlyöntejä		
	2011	2015	2016	2011	2015	2016
Siat	52	35	36	13	7	10
Naudat	362	181	162	97	42	27
Munivat kanat	26	6	19	5	0	5
Broilerit	..	9	5	..	2	0
Vuohet	12	8	8	0	0	0
Ankat ja hanhet	8	7	..	0	1	..
Lampaat	32	35	56	8	6	10

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET KAUPALLISISSA ELÄINKULJETUKSISSA

	2005	2011	2015	2016
Tarkastukset (lkm)	451	387	382	411
Epäkohdat (%)	24	16	10	9

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUSTA SAAVAT TILAT ¹⁾

Tiloja, kpl	2014	% tiloista	2015	% tiloista	2016	% tiloista
Nautatilat	4 875	40	4 842	51	4 888	52
Sikatilat	715	49	767	69	698	68
Lammas/ vuohitilat	..	..	340	53	318	53
Siipikarja- tilat	..	..	326	70	304	70

Lähde: Mavi

¹⁾ tilat, joille maksettu korvausta.

% tiloista, jotka voivat hakea hyvinvointikorvausta (riittävä eläinmäärä).

Eläinten hyvinvoinnin tuki (2008–2014) muuttui vuonna 2015 eläinten hyvinvointikorvaukseksi. Ehdot ja korvaustasot muuttuivat.

ELÄINTEN TERVEYDENHUOLTOTYÖN TOTEUTUMINEN SIKA- JA NAUTATILOILLA

	Terveyden- huoltosopimus eläinlääkärin kanssa				Kattavuus %				Erityistasolla ¹⁾				Kansallisella tasolla ²⁾				Perustasolla ³⁾				Passivoitu ⁴⁾				Terveyden- huoltokäyntejä			
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Sikatilat (pitopaikat)	1 266	1 220	84	88	51	42	1 219	1 094	43	37	42	39	6 131	5 577	5 589	6 749	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Nautatilat	7 303	7 504	58	60	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

Lähde: ETT, Sikava (sikaloiden terveystilastusrekisteri) ja Naseva (nautojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä)

¹⁾ täyttää vapaaehtoiset elinkeinon jalostussikaloille asettamat erityisvaatimukset www.sikava.fi²⁾ täyttää vapaaehtoiset elinkeinon asettamat terveydenhuollon vaatimukset³⁾ joku vapaaehtoisista kansallisen tason vaatimuksista ei täyty⁴⁾ pitopaikka tyhjänä

Pitopaikkojen määrä eri terveystilastustasoilla vuosittain 31.12.

VASTUULLISEN TUOTANNON RAJA-ARVOT SIANLIHANTUOTANNOSSA

Jakso	Pitopaikat ¹⁾ , joilla VTM		VTM-ylitykset ¹⁾ , lihasiat			VTM-ylitykset ¹⁾ , emakot	
	alit- tuu	ylit- tyy	koko- ruho	osa- ruho	kuol- leisuus	koko- ruho	kuollei- suus
1_2016	94,6	5,4	0,8	1,2	2,4	0,2	1,0
2_2016	95,8	4,2	0,6	1,1	1,5	0,2	0,8

Lähde: ETT, Sikava (sikaloiden terveystuotantorekisteri)

Vastuullisen tuotannon mittarit (VTM) ovat osa sianlihantuotannon kansallisen tason ehtoja (sikava.fi/terveystuotanto). Näiden raja-arvojen ylittymistä tarkkaillaan puolivuositain. Raja-arvo kokoruhoyleikkäyksille: emakot 7 % ja lihasiat 1,1 %. Raja-arvo lihasikojen osa-ruhoyleikkäyksille on 12 %. Raja-arvo emakkokuolleisuudelle on 25 %, lihasikojen kuolleisuudelle 4 %.

¹⁾ %-osuudet pitopaikoista suhteutettuna kaikkiin pitopaikkoihin

MIKROBILÄÄKKEIDEN KÄYTTÖ TUOTANTOELÄIMILLÄ

	EU/ETA-alue keskimäärin			Suomi		
	2010 ²⁾	2013 ³⁾	2014 ⁴⁾	2010	2013	2014
mg/PCU ¹⁾	131	148	153	25	24	22

Lähde: Euroopan lääkevirasto EMA, ESVAC

¹⁾ tuotantoeläinpopulaatioon suhteutettu kulutus (PCU, population correction unit = populaatiokorjausyksikkö, jonka laskennassa huomioidaan tärkeimmät tuotantoeläinlajit) EU/ETA-alueen tulos on laskettu jakamalla mikrobilääkkeiden kokonaismyynti kaikissa raporttiin osallistuneissa maissa näiden maiden yhteenlasketulla populaatiokorjausyksiköllä.

²⁾ osallistuneiden maiden lukumäärä: 19

³⁾ osallistuneiden maiden lukumäärä: 26

⁴⁾ osallistuneiden maiden lukumäärä: 29

BROILERIEN HYVINVOINTIA KUVAAVA JALKAPOHJAINDEKSI

	2012	2015	2016
Parvien osuus %, joilla pisteet alle 40	94,46	98,13	98,46
Parvien osuus %, joilla pisteet 40–80	4,91	1,55	1,38
Parvien osuus %, joilla pisteet yli 80	0,62	0,32	0,16

Lähde: ETT

Kaikista broileriparvista arvioidaan teurastamalla vähintään sadan linnun yksi jalkapohja. Ihotulehduksen vakavuusasteelle on kolme luokkaa 0, 1 ja 2, joista 0 vastaa tervettä jalkapohjaa. Alle 40 pistettä/parvi katsotaan hyväksi tilanteeksi.

KANALAT

Kanalatyyppi	% kananmunatuotannosta		
	2010	2015	2016
Virikehäkki	89	63	62
Lattia	9	32	33
Luomu	2	5	5

Lähde: Suomen Siipikarjaliitto ry

NAVETTATYYPIT TUOTOSSEURANTAKARJOISSA 2016

	Navetoita	%	Lehmiä	%	Keskilehmä- luku, kpl/tila
Parsinavetta	3 286	64	90 365	41	27,5
Pihatto	1 801	35	128 411	58	71,3
Muu	50	1	2 555	1	51,1
Yhteensä	5 137 ¹⁾	100	221 331	100	42,1

Lähde: ProAgria

¹⁾ tiedossa ei ole mukana kaikki tuotosseurantakarjat

Parsinavetta: Lehmä on kytketty päästään kiinni parteen, jossa se syö ja lepää, ja jossa se myös lypsetään.

Pihatto: Lehmät ovat irti rakennuksessa, jossa niille on erillinen ruokinta- ja lepoalue. Lehmät lypsetään joko lypsyasemalla tai robotti lypsää ne.

LAIDUNTAMINEN JA ULKOILUTUS TUOTOSSEURANTAKARJOISSA

Karjoja	2010		2016	
	kpl	%	kpl	%
Kesällä laidun, talvella ulkoilu	455	7,9	426	8,5
Kesällä laidun, talvella sisällä	3 895	67,8	3 258	65,2
Kesällä tarhassa, talvella ulkoilu	103	1,8	106	2,1
Kesällä tarhassa, talvella sisällä	347	6	310	6,2
Kesällä ja talvella sisällä	946	16,5	895	17,9
Yhteensä	5 746	100	4 995	100

Lähde: ProAgria

LYPSYKONEET 2016

Lypsykonetyyppi	Tiloja	%
putkilypsy	3 243	63,3
lypsyasema	970	18,9
automaattilypsy	856	16,7
kannukone	53	1,0
Yhteensä	5 122	100,0

Lähde: ProAgria

TUOTOSSEURANTAKARJAN KESKITUOTOS JA MAIDON
PITOISUUDET 2016

Rotu	Lehmiä, kpl	Keski- tuotos, kg/ lehmä	Maidon pitoisuudet, %				
			Valku- ainen	Rasva	EKM ¹⁾	Solut ²⁾	
Ayrshire	106 475	9 126	3,54	4,41	9 725	168	
Holstein	91 415	10 123	3,43	4,11	10 334	189	
Suomenkarja	2 280	6 203	3,45	4,41	6 573	188	
Itäsuomen- karja	314	3 578	3,45	4,24	3 720	153	
Länsisuomen- karja	1 496	6 979	3,45	4,45	7 427	189	
Pohjois- suomenkarja	470	5 484	3,43	4,33	5 755	201	
Jersey	734	8 072	3,78	5,15	9 498	186	
Muu	231	8 595	3,50	4,24	8 952	144	
Kaikki	201 135	9 542	3,49	4,27	9 964	178	

Lähde: ProAgria

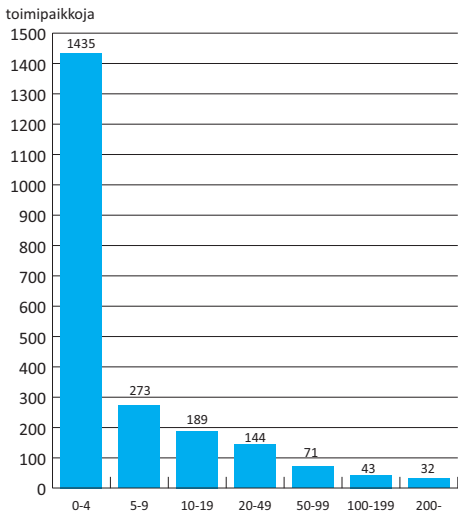
¹⁾ energiakorjattu maitotuotos (maidon rasva-, valkuais- ja laktoosi-pitoisuudet huomioidaan)²⁾ maidon solupitoisuuden geometrinen keskiarvo

ELINTARVIKEJALOSTAJAT TOIMIALOITTAIN

Toimiala	2000		2013		2014	
	< 20	≥ 20	< 20	≥ 20	< 20	≥ 20
	henkeä	henkeä	henkeä	henkeä	henkeä	henkeä
Teurastus ja lihanjalostus	330	50	374	40	385	42
Kalanjalostus	243	13	298	16	300	15
Vihannesten, marjojen ja hedelmien jalostus	373	22	439	22	433	27
Maidon jatkojalostus	108	42	81	31	89	32
Myllytuotteiden valmistus	145	8	124	16	128	14
Leipomotoiminta	991	110	879	86	874	78
Juomien valmistus	85	14	116	16	128	19
Muiden elintarvikkeiden jalostus	330	48	351	42	343	43
Yhteensä	2 605	307	2 662	269	2 680	270

Lähde: Ruoka Suomi -teemaryhmä

ELINTARVIKE- JA JUOMATEOLLISUUDEN TOIMIPAIKAT YRITYSKOON MUKAAN

Lähde: Tilastokeskus

Elintarvike- ja juomateollisuus on pk-yritysvaltaista.

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN SUURIMMAT TOIMIALAT

Toimiala	Toimipaikkojen lukumäärä		Henkilöstön lukumäärä yhteensä ¹⁾		Liikevaihto 1 000 €		Liikevaihto €/1 000 henkilöä	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Teurastus, lihatuotteiden valmistus	243	254	8 045	8 089	2 434 172	2 485 481	303	307
Kalan, äyriäisten ja nilviäisten jalostus	150	153	995	881	345 273	329 173	347	374
Hedelmien ja kasvien jalostus ja säilöntä	164	162	1 903	1 834	465 992	491 107	245	268
Perunoiden jalostus ja säilöntä	49	52	395	384	115 122	124 988	291	326
Kasvi- ja eläinöljyjen ja -rasvojen valmistus	21	20	174	154	72 449	50 485	417	329
Maitotaloustuotteiden valmistus	82	91	4 902	4 945	2 476 479	2 205 488	505	446
Mylly- ja tärkkelystuotteiden valmistus	72	76	571	571	351 160	327 752	615	574
Leipomotuotteiden, makaronien yms. valmistus	817	882	7 472	7 500	1 032 768	999 520	138	133
Muiden elintarvikkeiden valmistus, joista	269	274	5 627	5 842	1 817 825	1 769 420	323	303
Sokeri	3	3	290	270	280 611	235 102	969	871
Kaakao, suklaa ja makeiset	45	49	1 483	1 562	388 501	380 659	262	244
Teen ja kahvin valmistus	13	16	429	448	331 663	340 358	773	759
Eines- ja valmisruuat	76	78	2 009	2 034	387 076	368 554	193	181
Ravintovalmisteet ja dieettiruuat	9	10	319	313	117 316	132 627	367	424
Juomat	143	155	2 761	2 918	1 157 348	1 174 437	419	402
Alkoholijuomat ²⁾	96	101	1 877	1 995	775 599	797 708	647	638
Elintarviketeollisuus yhteensä	1 904	1 998	30 684	30 735	9 657 459	9 241 069	315	301

Lähde: Tilastokeskus, TOL 2008

¹⁾ käsittää palkansaajat sekä yrittäjät. Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityölliseksi siten, että esim. puolipäiväinen työntekijä vastaa 0,5 henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

²⁾ siiderin ja hedelmä- ja marjaviinien valmistus, muiden tislattomien juomien valmistus käymisteitse sekä oluen valmistus.

ELINTARVIKETUONTI JA -VIENTI

Tuoteryhmä	Tuonti milj. €		
	1995	2005	2015 ¹⁾
Jalostetut elintarvikkeet			
Juomat	..	333,3	452,1
Alkoholijuomat ²⁾	99,5	267,8	350,9
Olut	7,4	20,6	49,9
Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	4,0	33,5	49,9
Mehut	9,1	13,0	73,8
Eläin- ja kasvisrasvat sekä öljyt	31,1	41,2	124,4
Voi ym. Maitorasvat	..	1,4	3,6
Rypsi- ja rapsiöljy	..	5,0	6,9
Margariini	6,9	23,6	31,0
Hedelmäsäilykkeet	..	42,5	78,4
Muut vihannes- ja kasvissäilykkeet	..	35,6	69,6
Sokeri ja hunaja	1,3	2,2	52,6
Sokerikemian tuotteet	3,5	6,4	3,7
Hunaja	..	2,2	8,3
Kahvi (instant ja paahdettu)	11,3	19,7	60,4
Kala ja äyriäiset	..	..	147,4
Kalapakasteet	..	6,9	29,6
Keitot ja liemet	8,5	12,8	41,2
Lastenruuat	2,0	9,3	17,2
Liha	57,3	102,8	324,8
Sika	..	29,4	56,1
Nauta	..	37,9	62,9
Siipikarja	..	18,2	31,0
Maitotalous	63,6	178,8	403,5
Maitojauhe	..	1,9	2,7
Juusto	..	123,1	280,7
Maltaat	1,7	0,4	2,0
Marja- ja vihannespakasteet	23,6	59,0	97,5
Perunapakasteet	..	16,4	25,7
Jauhot ja myllytuotteet	1,4	3,0	116,9
Ruisjauhot	..	..	0,2
Rehut	83,7	147,0	350,7
Makeiset	90,9	134,7	222,2
Suklaa	..	56,1	97,8
Tärkkelystuotteet	69,5	82,0	96,4
Kaikki jalostetut elintarvikkeet yhteensä ³⁾	860,1	1 781,6	3 257,2
Maataloustuotteet			
Hedelmät	146,7	220,3	309,4
Kaakaopavut	0,2	0,0	0,2
Kahvi, raaka	124,3	115,7	183,1
Linnunmunat	0,1	1,3	3,1
Kala ja äyriäiset	..	..	195,8
Tuore kala	14,4	65,6	183,0
Marjat	2,6	5,7	16,6
Mustikat	..	2,3	0,7
Mausteet	4,4	6,8	13,4
Pähkinät	7,4	9,5	37,5
Raakasokeri	17,7	26,7	51,0
Kasvikset ja peruna	62,5	113,6	205,1
Viljat	37,2	28,5	34,7
Kaura	..	0,01	1,2
Kaikki maataloustuotteet yhteensä ³⁾	1 335,8	2 448,3	1 170,0

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ tilastointi on muuttunut vuonna 2015. Vuosien 2015 ja 2016 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin.

2016 ¹⁾	Muutos	Vienti milj. €			2016 ¹⁾	Muutos
	15/16 %	1995	2005	2015 ¹⁾		15/16 %
430,4	-4,8	..	90,2	161,0	163,4	1,5
325,3	-7,3	40,1	73,4	139,6	139,4	-0,2
37,7	-24,5	19,7	11,3	14,0	15,0	7,1
55,1	10,4	7,4	4,8	7,3	9,0	23,8
79,5	7,7	13,0	2,1	4,8	5,3	11,6
150,7	21,1	7,0	26,5	133,2	136,4	2,4
3,7	4,1	..	85,1	116,2	108,4	-6,7
7,5	9,2	..	22,7	5,3	8,6	62,4
28,6	-7,7	30,7	32,7	5,3	6,0	13,6
78,3	-0,2	..	3,2	3,1	2,6	-16,9
77,2	11,0	..	4,7	4,3	4,5	4,1
51,4	-2,2	0,0	0,0	95,9	105,9	10,4
3,9	5,4	13,4	81,5	75,8	78,7	3,9
8,7	4,3	..	0,003	0,03	0,04	38,5
59,6	-1,4	21,9	8,0	19,2	21,5	11,6
136,9	-7,1	..	..	12,7	18,2	42,7
27,2	-8,1	..	6,1	7,7	12,1	56,7
41,2	-0,1	0,4	0,4	3,0	2,8	-5,0
19,8	15,1	7,4	4,9	6,3	6,2	-2,5
312,5	-3,8	26,4	91,5	122,8	121,1	-1,4
54,9	-2,1	..	68,6	67,4	65,2	-3,3
64,1	2,0	..	6,4	11,3	14,6	29,6
30,3	-2,3	..	10,2	12,7	11,7	-8,2
376,3	-6,7	161,9	303,1	263,8	242,6	-8,0
1,8	-32,8	..	28,7	80,6	77,7	-3,6
265,1	-5,6	..	119,7	59,3	47,6	-19,7
3,9	95,6	15,7	21,9	15,7	16,2	3,1
99,1	1,7	9,0	18,2	28,6	23,8	-16,6
28,0	9,3	..	0,2	0,6	0,6	-3,1
120,8	3,4	4,3	7,7	43,0	45,9	6,8
0,2	50,5	..	..	0,5	0,4	-11,3
338,2	-3,6	15,0	21,7	52,9	54,9	3,9
220,6	-0,7	94,9	86,3	102,8	100,2	-2,5
101,2	3,5	..	46,8	61,7	59,7	-3,3
90,8	-5,8	8,5	15,7	11,2	12,4	10,5
3 237,5	-0,6	609,0	961,9	1 239,4	1 239,2	0,0
361,6	16,9	13,0	0,8	3,3	6,5	96,6
0,2	20,5	0,0	0,0	0,002	0,001	-70,0
210,5	15,0	2,3	0,0	29,8	30,6	2,8
4,3	38,2	7,1	6,6	15,0	10,4	-30,3
243,9	24,6	..	..	19,1	33,3	74,5
232,7	27,1	2,3	0,0	19,0	33,2	74,9
17,5	4,9	0,8	0,2	3,3	4,6	39,0
1,1	64,3	..	..	0,8	2,0	159,5
14,5	7,5	1,5	1,9	10,0	11,0	10,2
38,2	2,0	0,1	0,0	0,5	0,6	24,3
47,1	-7,6	0,01	0,8	1,0	0,9	-8,3
213,7	4,2	7,2	3,9	5,0	4,9	-1,5
28,1	-18,9	35,8	42,3	147,1	121,5	-17,4
1,7	36,7	..	35,9	62,1	55,4	-10,9
1 260,1	7,7	683,1	1 022,8	235,3	226,7	-3,7

²⁾ sisältää mietojen ja väkevien alkoholijuomien lisäksi väkiviinat sekä etikan ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet. ³⁾ jalostettujen elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden summa kertoo viennin ja tuonnin kokonaisarvon.

ELINTARVIKIEVENTI MAITTAIN

Osuus viennin kokonaisarvosta

1995	%	2005	%	2015 ¹⁾	%	2016 ¹⁾	%
Venäjä	29,5	Venäjä	19,7	Ruotsi	20,4	Ruotsi	19,9
Ruotsi	14,2	Ruotsi	15,4	Viro	8,8	Viro	9,2
Viro	6,9	Viro	9,2	Venäjä	7,6	Venäjä	7,6
Saksa	5,1	USA	5,9	Saksa	5,1	Saksa	4,9
Belgia	4,4	Saksa	5,3	Alankomaat	4,5	Alankomaat	4,4
Norja	3,7	Iso-Britannia	4,4	Tanska	3,4	Tanska	3,7
USA	3,6	Puola	3,2	Ranska	3,2	Ranska	3,1
Iso-Britannia	3,4	Norja	2,9	USA	3,0	USA	2,7
Tanska	3,2	Tanska	2,8	Kiina	2,7	Puola	2,6
Alankomaat	2,8	Ranska	2,8	Puola	2,4	Kiina	2,6
Muut	23,2	Muut	28,4	Muut	38,8	Muut	39,4
Yhteensä	100	Yhteensä	100	Yhteensä	100	Yhteensä	100

Lähde: Tullihallitus, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ tilastointi muuttunut vuodesta 2014 lähtien. Luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukuihin.

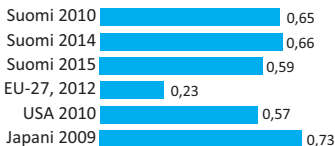
ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN JA TUOTERYHMITÄIN, VIENTI 2016

Venäjä	1 000 €	EU	1 000 €	Muut maat	1 000 €
Kahvi, raaka	17 956	Alkoholijuomat	107 440	Maitojauhe	52 257
Rehuseokset	17 100	Voit ja muut maitorasvat	87 948	Sianliha	36 779
Muut elintarvikkeet	9 627	Kaura	46 923	Muut maitovalmisteet	27 433
Maltaat	7 751	Suklaa	46 742	Alkoholijuomat	24 830
Alkoholijuomat	7 099	Muut maitovalmisteet	39 829	Juusto	20 911
Suklaa	6 110	Jogurtti	29 054	Voi ja muut maitorasvat	20 485
Muut viljavalmisteet	5 925	Sianliha	28 400	Ohra	15 461
Muut Leipomovalmisteet	5 785	Juusto	26 688	Rehuraaka-aineet	13 878
Muut myllyteollisuustuotteet	3 962	Muut makeiset	26 511	Vehnä	12 315
Ruokaleipä	2 735	Kala, tuore	26 286	Kidesokeri	10 580
Muut	27 666	Muut	410 516	Muut	93 950
Yhteensä	111 714	Yhteensä	876 338	Yhteensä	328 878

Lähde: Tullihallitus, Elintarviketeollisuusliitto ry

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN T&K-MENOT

(% tuotannon bruttoarvosta)

Lähde: Tilastokeskus, FoodDrinkEurope

KULUTUSMENOT

Yksityiset kulutusmenot milj. euroa, käypiin hintoihin	1995	2005	2015 e.	2016 e.
Elintarvikkeet ja alkoholit- tomat juomat	7 411	9 381	13 582	13 508
Elintarvikkeiden ja alkoholit- tomien juomien %-osuus	15	12	12	12
Alkoholijuomat ja tupakka	2 976	4 052	4 975	4 973
Vaatteet ja jalkineet	2 218	3 771	4 825	4 804
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	11 889	19 253	30 773	31 958
Sisustus, kotitalousvälineistö ja kodinhoito	2 132	4 147	5 403	5 460
Terveys	1 631	3 367	4 850	5 227
Liikenne	5 924	10 438	12 851	13 371
Tietoliikenne	780	2 185	2 521	2 610
Virkistys ja kulttuuri	5 087	9 094	11 572	11 859
Koulutus	228	333	431	436
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	3 383	5 259	6 942	7 229
Muut tavarat ja palvelut	4 709	7 074	10 801	11 008

Lähde: Tilastokeskus / kansantalouden tilinpito

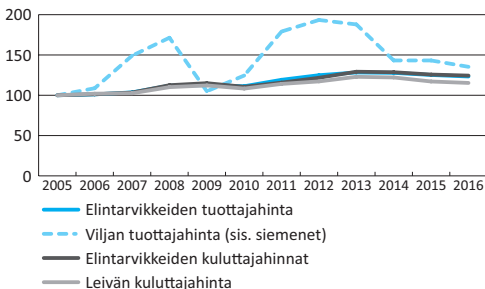
RAVINTOMENOT

Kotitalouksien ravintomenot asukasta kohti	1995 €/v	%	2005 €/v	%	2015 e. €/v	%	2016 e. €/v	%
Leipä- ja vilja- tuotteet	232	17	301	18	365	16	363	16
Liha ja lihatuot- teet	311	23	359	21	484	20	472	21
Kala ja kalatuot- teet	58	4	73	4	116	5	124	5
Maito, juusto ja munat	248	18	308	18	455	20	437	19
Rasvat ja öljyt	42	3	39	2	40	2	40	2
Hedelmät ja kasvikset	190	14	287	17	432	19	440	19
Perunat ja perunavalmisteet	45	3	45	3	56	2	58	3
Sokeri	21	2	14	1	12	1	11	0
Kahvi, tee ja kaakao	69	5	45	3	76	3	74	3
Muut ¹⁾	150	11	203	12	283	12	281	12
Elintarvikkeet yhteensä	1 365	100	1 674	100	2 319	100	2 300	100

Lähde: Tilastokeskus / kansantalouden tilinpito

¹⁾ ei sisällä muita juomia

ELINTARVIKKEIDEN REAALIHINTAKEHITYS SUOMESSA 2005–2016

Lähde: Tilastokeskus

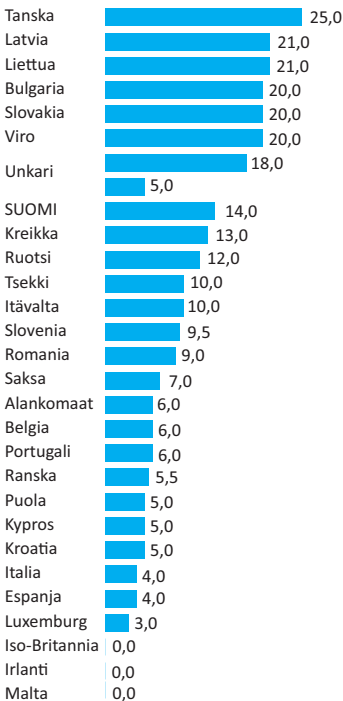
VÄHITTÄISHINNAT

Hinnat, €/kg, €/l	1994	2005	2015	2016
Maito				
kevytmaito	0,66	0,74	1,03	1,01
rasvaton maito	0,58	0,72	0,93	0,91
piimä ¹⁾	0,58	0,89	1,32	1,33
Juustot				
emmental	8,34	10,59	14,52	13,85
edam	7,03	7,92	9,12	8,77
Rasvat				
voi	5,28	4,96	4,96	4,92
rasiamargariini	..	2,87	3,60	3,48
Liha				
naudan paisti ²⁾	11,16	9,08	16,21	16,07
naudan jauheliha	7,86	7,44	10,11	9,95
porsaan ulkofile ³⁾	7,59	9,02	9,63	9,60
broilerin rintafile ⁴⁾	4,10	2,03	13,18	13,02
meetvursti	15,86	12,19	15,77	15,51
nakit	5,82	4,68	7,63	7,26
lenkkimakkara	3,70	3,43	4,64	4,30
Kananmunat	2,79	2,33	3,60	3,45
Kala				
kirjolohi ⁵⁾	5,84	8,29 ⁶⁾	8,50	9,70
Vilja- ja kasvituotteet				
vehnäjauhot	0,90	0,59	0,67	0,66
ruisleipäpalat	..	3,68	3,74	3,59
vehnäleipä	..	3,57	3,80	..
pullapitko	5,63	5,79	5,79	6,79
hienosokeri	1,23	1,08	0,93	0,89
ruokaperuna	1,52	0,65	0,93	0,97
porkkana	1,56	1,21	1,57	1,59
tomaatti	2,39	2,98	3,19	3,03
kahvi	5,56	5,04	7,74	7,32

Lähde: Tilastokeskus/hinta- ja palkkatiedote

¹⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu rasvattomasta piimästä²⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu ulkopaistista³⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu porsaankyljyksestä⁴⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu broilerin koipireisipaloista⁵⁾ perattu kokokala⁶⁾ vuoden 2006 arvo

YLEISIN ELINTARVIKKEIDEN ARVONLISÄVERO EU-MAISSA 2017 (%)

■ EU 28 -keskiarvo
-maat yhteensä 9,5 %

Lähde: Euroopan komissio, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

HINTAINDEKSIT 2015 (EU15 = 100)

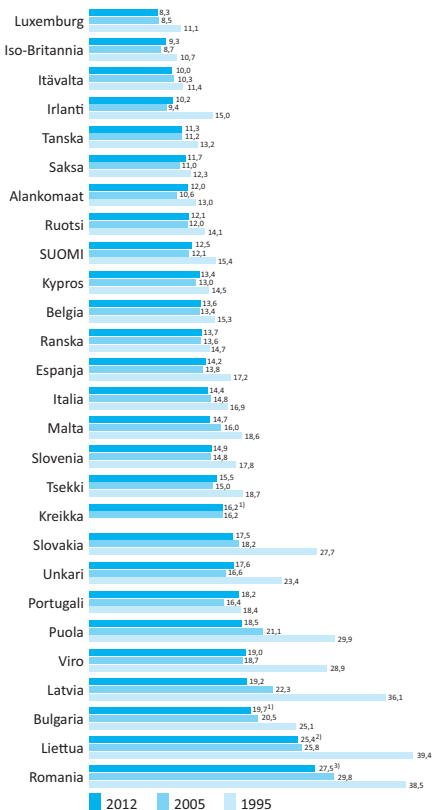
Talous

	Todellinen yksiöl- linen kulutus	Elintarv. ja alkoholit.	Elin- tarvik- keet	Leipä- ja viljatuot- teet	Liha- ja liha- tuot- teet	Kala- ja kala- tuot- teet	Maito, juusto ja munat	Rasvat ja öljyt	Hedelmät, kasvikset, perunat	Muut elin- tarvik- keet	Alko- holitt. juomat
Alankomaat	102,8	91,8	91,3	84,7	99,4	96,3	90,0	90,2	95,4	85,2	95,6
Belgia	99,8	101,3	101,4	101,3	106,5	107,0	108,7	110,7	91,0	95,7	99,7
Espanja	85,0	86,7	87,0	97,3	76,7	86,1	92,4	83,2	87,4	95,3	82,9
Irlanti	113,7	112,1	110,8	103,8	95,1	104,5	123,2	111,8	124,6	120,2	125,0
Iso-Britannia	124,8	104,4	102,5	89,9	100,2	102,1	113,1	102,5	106,2	108,6	122,5
Italia	92,0	102,6	103,8	110,3	100,7	105,0	116,4	95,9	96,4	103,7	90,4
Itävalta	100,2	112,7	113,8	128,0	118,5	122,2	101,0	122,9	114,3	101,9	104,1
Kreikka	77,1	96,6	95,8	106,8	79,1	110,9	126,2	113,4	75,9	113,8	105,4
Luxemburg	124,9	109,5	110,6	106,3	117,7	109,8	117,4	116,3	104,4	104,6	103,0
Portugali	73,7	88,3	87,3	89,0	70,3	92,9	97,6	101,0	83,2	124,4	100,1
Ranska	96,0	102,5	103,6	105,3	114,4	104,9	89,1	101,7	106,6	97,7	91,7
Ruotsi	121,6	115,8	116,6	122,1	117,1	112,0	111,4	125,8	125,1	111,7	109,8
Saksa	93,5	97,0	96,9	94,4	104,6	106,6	87,8	101,1	102,3	91,0	98,2
Suomi	111,8	111,9	111,0	117,1	111,4	107,4	113,6	93,2	116,3	108,0	120,4
Tanska	126,6	135,7	132,9	151,4	122,3	126,1	122,7	145,7	122,0	160,8	163,1
EU-15	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Lähde: Eurostat, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

KOTITALOUKSIEN KULUTUS ELINTARVIKKEISIIN JA ALKOHOLITTOMIIN JUOMIIN

% kotitalouksien kokonaiskulutuksesta

Lähde: CIAA, Eurostat, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

¹⁾ vuoden 2011 tieto ²⁾ vuoden 2009 tieto ³⁾ vuoden 2010 tieto

LIHA

Milj.kg	1995	2005	2015	2016
Sianliha				
tuotanto	166	204	192	190
kulutus	165	176	191	191
vienti ¹⁾	9	40	36	38
tuonti ¹⁾	10	15	36	35
Naudanliha				
tuotanto	95	87	87	87
kulutus	96	98	105	105
vienti ¹⁾	6	2	4	4
tuonti ¹⁾	8	14	21	21
Siipikarjanliha				
tuotanto	43	87	117	125
kulutus	45	84	119	129
vienti ¹⁾	3	10	21	20
tuonti ¹⁾	0,3	7	21	21
Lampaanliha				
tuotanto	2,0	0,6	1,3	1,3
kulutus	2,0	1,9	3,9	3,8
vienti ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0
tuonti ¹⁾	1,0	1,4	2,7	2,5
Hevosenliha				
tuotanto	0,4	0,1	0,4	0,3
Kulutus	0,5	1,0	2,1	1,7
Poronliha				
tuotanto ²⁾	2,8	2,9	2,0	2,0
kulutus	2,6	3,1	2,3	2,8
vienti	..	0,04	0,6	0,2
tuonti	..	0,2	0,9	0,9
Liha yhteensä				
tuotanto	306	378	398	404
kulutus	308	361	421	431
vienti ¹⁾	15	52	61	62
tuonti ¹⁾	21	39	82	81
Lihavalmisteiden vienti	3,7	2,1	1,6	1,3

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Luonnonvarakeskus, Tullihallitus/tuonnintarkkailu, Paliskuntain yhdistys

¹⁾ ruholihana, sis. luut ja hävikin. Syöty määrä on n. puolet ruholihasta.

²⁾ tilastointi poronhoitovuosittain, 1.6.–31.5.

KANANMUNAT

Milj. kg	1995	2005	2015	2016
Tuotanto	74,7	58,2	71,5	72,6
Kulutus	61,0	48,8	63,4	65,6
Vienti	14,0	11,2	13,3	11,8

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

MAITOTUOTTEET JA RAVINTORASVAT

	1995	2005	2015	2016
Maito, milj. litraa				
tuotos	2 397	2 362	2 365	2 359
litraa/lehmä	5 981	7 505	8 323	8 406
vastaanotettu meijereihin	2 296	2 293	2 325	2 320
kulutus (maitoa ja neste- mäisiä maitovalmisteita)				
milj. kg	1 012	995	953	884
Voi, milj. kg				
tuotanto	45	50	55	56
kulutus	27	14	18	18
vienti	19	37	39	38
Juusto, milj. kg				
tuotanto	96	97	88	84
kulutus	78	98	149	150
vienti	29	37	20	16
Maitojauhe, vienti, milj. kg	7	15	42	45

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Luonnonvarakeskus

LEIPÄVILJA

Vehnä	1995	2005	2015	2016
Sato milj. kg	379,5	801,3	992,1	823,9
Sadosta myllykelpoista % ¹⁾	..	32	18	26
Tuonti, milj. kg	131,6	23,2	9,6	3,3
Vienti, milj. kg	8,4	25,5	301,7	249,7
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	229,5	253,7	242,4	245,5
Vuosittainen kulutus kg/hlö	45,0	49,0	44,2	44,7
Ruis				
Sato milj. kg	57,7	32,4	107,5	86,8
Sadosta myllykelpoista % ³⁾	..	28	88	49
Tuonti, milj. kg	61,4	80,4	33,5	7,1
Vienti, milj. kg	..	2,4	0,4	0,6
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	79,2	88,2	85,7	85,1
Vuosittainen kulutus kg/hlö	16,0	15,0	15,6	15,5

Lähde: Luonnonvarakeskus, Tulli, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

¹⁾ hehtolitraino $\geq 78,0$ kg, sakoluku ≥ 180 , valkuainen ($N \times 5,7$) $\geq 12,5$ %²⁾ kulutus jauhopainoisena jauhatusmääränä³⁾ hehtolitraino $\geq 71,0$ kg, sakoluku ≥ 120

KALA

Kalansaalis milj. kg ¹⁾	1995	2005	2015 ²⁾	2016 ²⁾
Silakka	96	67	132	136
Muikku	4	5	4	4
Siika	6	3	2	2
Lohi	2	1	1	1
Ahven	17	13	9	9
Kuha	2	3	4	4
Ammattikalastus yhteensä	111	94	154	163
Vapaa-ajankalastus yhteensä	57	38	29	29
Kalaviljely	17	14 ³⁾	15 ³⁾	14 ³⁾

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ merkittävimmät talouskalat, sisältää sekä ammatti- että vapaa-ajan kalastussaaliin.

²⁾ tiedot vapaa-ajan kalastuksen ja sisävesialueen ammattikalastuksen saaliista ovat vuodelta 2014.

³⁾ kirjolohta yli 90 %.

KALAN KULUTUS

Kotimainen kala (kg/hlö)	2000	2005	2014	2015
Kasvatettu kirjolohi	1,6	1,4	1,1	1,3
Silakka	1,2	0,7	0,3	0,3
Hauki	0,7	0,7	0,5	0,5
Ahven	0,7	0,6	0,5	0,5
Muikku	0,7	0,7	0,6	0,6
Siika	0,4	0,3	0,3	0,2
Kuha	0,2	0,3	0,3	0,3
Muu kotimainen kala	0,6	0,5	0,5	0,4
Tuontikala (kg/hlö)				
Kasvatettu kirjolohi	0,3	0,6	0,9	0,8
Kasvatettu lohi	0,9	1,9	4,4	4,1
Tonnikala (säilyke ja valmiste)	1,2	1,6	1,7	1,6
Seiti (pakastefile)	0,6	0,4	0,5	0,5
Katkarapu	0,4	0,5	0,5	0,5
Silli- ja silakkasäilykkeet	0,5	0,5	0,5	0,5
Muu tuontikala	2,3	2,4	2,3	2,3

Lähde: Luonnonvarakeskus

Kotimaisen kalan kulutus (kg/hlö) muutettu filepainoksi.

Tuontikalan kulutus (kg/hlö) lohi ja kirjolohi muutettu filepainoksi, muut laskettu tuotepainona.

Makean veden tuontikaloja (esim. siika, kuha jne.) ei ole raportoitu lajeittain, sisältyvät luokkaan muu tuontikala.

KASVIKSET JA HEDELMÄT

1000 kg	1995	2005	2015 ¹⁾	2016
Peruna				
vienti	2 895	4 853	8 213	6 917
tuonti	3 909	19 304	11 250	12 470
Tomaatti				
vienti	2 368	58	0,6	17
tuonti	16 130	19 471	28 073	26 998
Sipulit				
vienti	..	117	78	4,8
tuonti	..	8 264	13 541	15 322
Kukkakaali				
vienti	75	..	..	..
tuonti	2 166	2 407	3 496	3 706
Valko- ja punakaali				
vienti	2 447	3	..	..
tuonti	1 660	1 608	2 338	2 523
Keräsalaatti				
vienti	104	35	..	2,8
tuonti	5 672	11 056	17 257	18 889
Porkkanat ja nauriit				
vienti	1,5	21	30	0,5
tuonti	2 643	4 816	7 107	8 197
Kurkku				
vienti	498	66	18	5,6
tuonti	11 107	11 256	11 377	9 957
Paprika				
vienti	354	5	28	31
tuonti	5 438	9 538	15 221	15 703
Muut tuoreet kasvikset				
vienti	..	1 372	167	127
tuonti	..	12 353	24 530	26 302
Banaani				
vienti	2 352	..	2 011	5 766
tuonti	6 619	65 491	101 924	110 535
Sitrushedelmät ²⁾				
vienti	3 968	91	27	304
tuonti	62 100	63 749	74 150	79 227
Omena				
vienti	11 480	100	0,03	197
tuonti	54 001	49 719	47 375	44 365
Muut tuoreet hedelmät ³⁾				
vienti	..	373	2 223	3 794
tuonti	..	58 775	92 980	96 822

Lähde: Tullihallitus, tilastopalvelu

¹⁾ tilastointi muuttunut vuonna 2015²⁾ tuoreet ja kuivatut³⁾ myös kuivatut taatelit, viikunat, ananakset, avokadot, guavat, mangot ja mangostanit

MARJAT JA SIENET

Puutarhamarjojen kokonaissadot Milj.kg	2005	2010	2015	2016
Mansikka	10,1	10,3	14,4	11,9
josta luomua	..	0,2	0,3	0,3
Musta- ja viherherukka	1,8	1,0	0,8	1,0
Puna- ja valkoherukka	0,5	0,4	0,3	0,4
Vadelma	0,6	0,5	1,0	1,3
josta luomua	..	0,01	0,03	0,03
Karviainen	0,03	0,06	0,05	0,07
Yhteensä	13,1	12,5	16,8	14,9

Luonnonmarjojen kauppaantulomäärät, 1 000 kg

Mustikka	3 111	2 780	7 200	5 512
josta luomua	..	1 036	1 301	3 272
Puolukka	8 544	6 057	9 615	11 240
josta luomua	..	1 232	664	1 471
Lakka	321	152	160	248
josta luomua	..	1	106	94
Muut luonnonmarjat	51	108	28	198
Yhteensä	12 027	9 097	17 003	17 198

Luonnonsienten kauppaantulomäärät, 1 000 kg ¹⁾

Keltavahvero	16	5	10	39
Herkkutatit	181	747	62	383
Rouskut	152	98	77	160
Muut sienet	77	5	18	16
Yhteensä	426	855	166	597

Lähde: Luonnonvarakeskus, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry, Maaseutuvirasto

¹⁾ tuorepainon mukaan

RIISTASAALIIT

Riistasaaliista saadun lihan määrä ja nimellisarvo		2006	2010	2015
Määrä	Jänikset	268 800	248 200	217 600
(kpl)	Hirvi	75 587	68 423	44 122
	Muut hirvieläimet ¹⁾	25 777	29 113	31 428
	Villisika	3	100	486
	Vesilinnut	586 000	533 800	409 500
	Metsäkanalinnut	459 200	306 200	209 200
	Muut riistalinnut	245 400	278 000	299 100
	Yhteensä ²⁾	1 664 867	1 470 315	1 216 867
Määrä	Jänikset	525	501	422
(1 000 kg)	Hirvi	10 018	9 124	5 787
	Muut hirvieläimet ¹⁾	1 086	1 227	1 307
	Villisika	0	8	39
	Vesilinnut	327	305	232
	Metsäkanalinnut	308	204	145
	Muut riistalinnut	84	97	108
	Yhteensä ²⁾	12 400	11 559	8 117
Arvo	Jänikset	2 608	7 446	6 403
(1 000 €)	Hirvi	51 526	54 744	40 505
	Muut hirvieläimet ¹⁾	5 681	6 348	6 809
	Villisika	1	80	389
	Vesilinnut	5 157	6 146	4 359
	Metsäkanalinnut	4 515	5 921	4 325
	Muut riistalinnut	1 480	1 775	2 032
	Yhteensä ²⁾	71 175	83 029	65 621

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ valkohäntäpeura, metsäpeura, kuusipeura ja metsäkauris

²⁾ Yhteensä-osuuksiin on laskettu myös karhu ja majavat

ELINTARVIKEOMAVARAISUUS

Tuotannon %-osuus kulutuksesta	1994	2005	2015	2016
Leipävilja	75	102	123	103
Maitotuotteet, nesteomavaraisuus	112	106	97	96
Naudanliha	111	89	82	82
Sianliha	113	116	100	100
Kananmunat	130	119	114	112
Sokeri	68	83	36	44
Tomaatti	..	62	57	60
Kurkku	..	74	78	80
Porkkana ja nauris	..	94	91	92
Keltasipuli	..	80 ¹⁾	66	71
Kukkakaali	..	62	47	39
Mansikka	..	67	71	66
Vadelma	..	24	27	37
Omena ²⁾	..	21	11	13
Omena (kotipuutarhasato huomioitu)	..	31	14	16

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto, Kauppapuutarhaliitto, MTK, Tulli, Luke, Puutarhatilastot

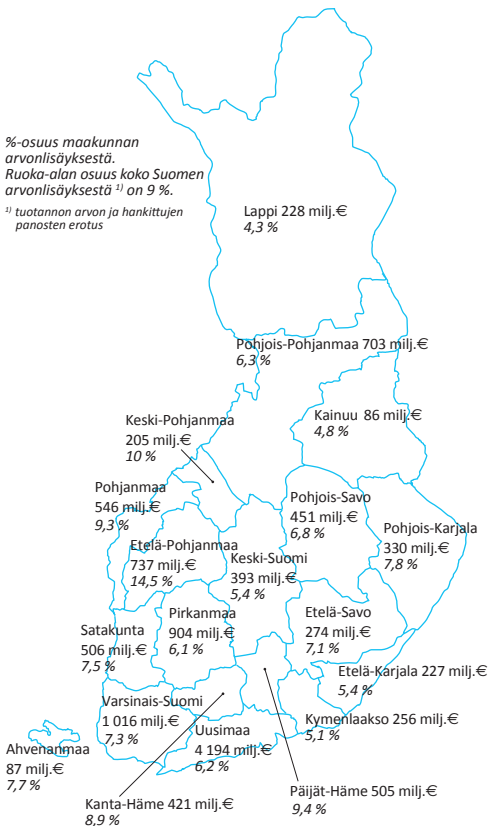
¹⁾ sipulit pois lukien valkosipuli ja purjo

²⁾ luvut ovat arvioita (ei sisällä kotipuutarhatuotantoa)

RUOKA-ALAN ARVONLISÄYSLAIKUTUKSET (MILJ.€) MAAKUNNITTAIN JA % MAAKUNNAN ARVONLISÄYKSESTÄ

%-osuus maakunnan
arvonlisäyksestä.
Ruoka-alan osuus koko Suomen
arvonlisäyksestä ¹⁾ on 9 %.

¹⁾ tuotannon arvon ja hankittujen
panosten erotus

Lähde: Luonnonvarakeskus. Ruokaketjun merkitys kansantaloudelle ja alueille Suomessa 2010–2016.

MÄÄRÄYSTENVASTAISET ELINTARVIKKEET 2016

Tutkitut elintarvikkeet	Tutkitut erät ¹⁾ , kpl	Määräystenvastaiset erät, %	Huomautetut erät, %
Viljanjyvät ja viljavalmistukset	175	0	11
Vihannekset ja vihannetuotteet	585	4	6
Tärkkelysjuurekset ja -mukulat	19	5	5
Palkokasvien siemenet ja palkokasvituotteet	30	7	13
Hedelmät ja hedelmätuotteet	690	3	4
Kalat ja kalavalmistukset	12	0	0
Makeiset ja suklaa	58	3	21
Hedelmä-, vihannes- ja kasvimehut, -juomat, -levitteet ja vastaavat	143	6	9
Vedet, vesipohjaiset virvoitusjuomat ja vastaavat	57	9	14
Kuumien juomien ja haudutettujen raaka-aineet	133	8	9
Alkoholijuomat	18	0	67
Elintarvikkeet kasvuikäisille	65	11	3
Elintarvikkeet erityisruokavaliota noudattaville (ml. ravintolisät)	224	35	21
Koostetut ruokalajit	172	3	5
Maustamisvalmistukset ja ateriakastikkeet	181	7	8
Puhdistetut eristetyt ainesosat	35	17	6
Viljaitaikinapohjaiset valmistukset	209	8	12
Pähkinät ja pähkinätuotteet	112	4	7
Öljysiemenet ja -hedelmät	105	1	8
Yrtit, mausteet ja vastaavat	196	11	12
Kuumat juomat (kahvi-, kaakao-, tee- sekä yrttijuomat)	16	0	13
Lihaa ja maitotuotteita jäljittelevät tuotteet	19	0	5
Yhteensä	3 254	6,5 ²⁾	11,8 ²⁾

Lähde: Tullilaboratorio

¹⁾ eristä 30 % alkuperältään EU:n ulkopuolisista maista. Noin 100 tuotteen alkuperä on epäselvä.

²⁾ luku on keskiarvo.

MÄÄRÄYSTENVASTAISUUDEN SYYT 2016

Määräystenvastaisuuden syy	KPL	%
Pakkausmerkinnät	56	35,4
Torjunta-aineet	35	22,2
Lääkeluokitus	29	18,4
Lisäaineet	13	8,2
Mikrobiol. laatu ml. Salmonella	10	6,3
Allergeenit	8	5,1
Hometoksiinit	7	4,4
Yhteensä	158	100,0

Lähde: Tullilaboratorio

ELÄVIÄ ELÄIMIÄ JA ELÄIMISTÄ SAATAVIA ELINTARVIKKEITA KOSKEVA VIERASAINESVALVONTAOHJELMA

	EU-27 keskiarvo		Suomi		
	2010	2014	2010	2013	2016
Kohdennettuja näytteitä kpl	418 081	425 232	4 344	4 341	4 334
Määräyksenvastaisia %	0,33	0,37	0,00	0,00	0,00

Lähde: EFSA ja Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Vierasaineilla tarkoitetaan kiellettyjä aineita, sallittuja lääkeaineita sekä ympäristöstä peräisin olevia kontaminanteja. EU-tulokset sisältävät kaikki ohjelmassa tutkitut näytteet, myös tulokset ympäristöstä peräisin olevista vierasaineista. Suomen osalta tuloksissa on huomioitu kiellettyjen aineiden ja sallittujen lääkeaineiden jäämät, mutta ei kaikkia raja-arvon ylittäviä tuloksia, kuten riistan raskasmetalleja.

ELINTARVIKEVALVONTAMÄÄRÄT 2016

Tarkastuksia, kpl	Alku- tuotan- to ¹⁾	Valmis- tus ja pakkaa- minen	Jakelu ja kuljetus	Vähittäis- myynti	Tarjoilu	Vähittäis- myynti valmistus- paikan yhteydessä	Yhteensä
Kohteiden lukumäärä	0	3 482	2 603	11 511	34 780	0	52 376
Tarkastettujen kohteiden lukumäärä	34	1 633	425	3 873	14 472	0	20 437
Tarkastusten lukumäärä	34	3 395	587	5 280	18 531	0	27 827
Vaatimusten vastaisten toimijoiden lukumäärä	4	315	39	497	1 829	0	2 684

Havaittujen puutteiden tyypit

Hygieniä (HACCP, osaaminen)	0	21	5	0	17	0	43
Yleinen hygienia	4	356	19	443	2 026	0	2 848
Koostumus	0	6	3	14	0	0	23
Kontaminaatio (muu kuin mikrobiologinen)	0	0	0	0	0	0	0
Pakkausmerkinnät ja esitteet	0	65	11	206	51	0	333
Muut	0	202	25	249	759	0	1 235

Lähde: Raportti Suomen elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman 2014–2018 toteutumisesta vuonna 2016

¹⁾ elintarvikkeiden alkutuotannon osalta tiedot puuttuvat, koska kattavaa tietoa ei saatavana vuonna 2016

TAKAISINVETOJEN MÄÄRÄ

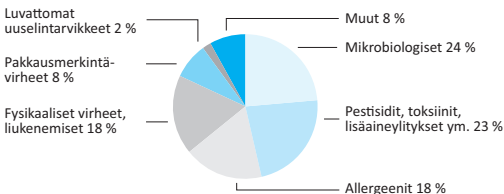
	2005	2010	2015	2016 ²⁾
Takaisinvetoja ¹⁾ , kpl	28	84	111	131

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

¹⁾ sis. sekä vähittäiskaupan että suurkeittiön takaisinvedot. Eri vuosien tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska kirjaamistavat ovat täsmentyneet.

²⁾ mukana myös tapaukset (25 kpl), joissa tuotetta ei enää tiedon tullessa Suomeen ole ollut markkinoilla yhtään jäljellä.

TAKAISINVETOJEN SYYT 2016

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

RUOKAMYRKYTYSEPIDEMIAAT JA SAIRASTUNEIDEN MÄÄRÄ 2016

Aiheuttaja	Epidemioita, kpl N=59	Sairastuneita, kpl N=1542	%
Elintarvikkevälitteiset			
Bacillus cereus	3	21	2
Kampylobakteeri	5	54	4
Clostridium perfringens	2	5	0
EHEC (+EPEC)	2	240	17
Muu bakteeri/punajuuri	3	68	5
Salmonella	2	25	2
Yersinia enterocolitica	2	24	2
Norovirus	22	784	57
Tuntematon	19	158	11
Yhteensä	56	1 379	100
Talousvesivälitteiset			
Kampylobakteeri	1	22	15
Sapovirus	1	120	80
Tuntematon	1	8	5
Yhteensä	3	150	100

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

RUOKAMYRKYTUSEPIDEMIAAT AIHEUTTAJAN MUKAAN 2016

Aiheuttaja	Tunte- maton tai useita ruokia	Liha ja lihaval- misteet	Kasvikset ja kasvis- tuotteet	Kala ja kalaval- misteet	Maito ja maito- valmis- teet	Vilja ja vilja- valmis- teet	Muna ja munaval- misteet	Juo- mat	Leipo- moval- mis- teet	Yh- teen- sä
Bacillus cereus		1				2				3
Campylobacter jejuni	1				1					2
Clostridium perfringens	2									2
Salmonella	1		1							2
Norovirus	17		1	1				1	2	22
Verocytotoxigenic E. coli (VTEC)	1		1							2
Yersinia enterocolitica	1		1							2
Tuntematon	15		3					1		19
Yhteensä	38	1	7	1	1	2	0	2	2	54
%	70	2	13	2	2	4	0	4	4	100

Lähde: Elintarviketurvallisuuksvirasto Evira

ELINTARVIKKEIDEN KULUTUS HENKEÄ KOHTI SUOMESSA JA EU:SSA

Kulutus kg/asukas	1995	2005	2011	2015	2016	EU-28 ¹⁾
Viljat yhteensä	69,8	78,8	78,8	78,8	79,7	127,3
Peruna	59,6	62,0	52,3 ²⁾	..	..	69,6
Liha yhteensä	60,3	73,0	77,6	79,3	81,0	81,3
naudanliha	18,8	18,6	18,6	19,2	19,2	14,9
sianliha	32,0	33,5	36,4	34,9	34,7	39,0
siipikarjanliha	9,0	16,1	18,2	21,6	23,5	22,5
muu liha	0,6	4,8	4,4	3,6	3,6	2,8
Nestemäinen maito yhteensä (litraa)	203,0	187,8	181,8	170,5	163,2	236,4
maidot	145,6	134,6	127,6	127,0	121,6	..
piimät, viili ja jogurtti	37,1	36,8	40,7	34,4	32,7	..
kermat (myös hapatetut)	6,8	6,6	8,8	9,1	8,9	3,9
Voi	5,5	2,6	4,0	3,4	3,4	3,7
Kasviöljyt	4,3	5,3	5,5	3,4	..	19,6
Juusto ³⁾	14,8	17,2	21,0	26,6	26,3	17,2
Jäätelö (litraa)	14,1	14,0	12,3	..	..	..
Kananmunat	11,8	9,3	10,0	11,5	11,9	12,0
Sokeri	35,4	32,0	30,1	29,3	29,1	31,7
Hedelmät ⁴⁾	43,6	54,5	58,8	64,7	67,3	103,7
Vihannekset yht. ⁵⁾	61,7	68,3	62,6	62,4	63,7	109,4
Kala (filee-/tuote- paino)	14,0	14,1	14,9	14,3	..	..
Kahvi (paahdettu)	8,3	9,8	9,7	9,9	9,9	4,8
Virvoitusjuomat (litraa)	45,8	52,0	56,0	43,3	52 ⁶⁾	..
Olut (litraa) ⁷⁾	82,5	84,0	85,4	76,8	76,6	67,1
Viini (litraa)	8,2	10,8	12,6	11,5	11,5	22,8
Väkevät alkoholi- juomat (litraa)	4,9	6,7	5,4	4,5	4,4	..

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Luonnonvarakeskus, FAO - Statistics Division - Food Balance Sheet, Canadean, Kahvi- ja paahtimoyhdisty, Elintarviketeollisuusliitto, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

¹⁾ vuonna 2013. Elintarvikeryhmien tarkennukset eivät koske EU-lukuja.

²⁾ vuoden 2012 arvo

³⁾ sisältää myös maustamattoman rahkan ja raejuuston

⁴⁾ pois lukien hedelmämehut ja marjat

⁵⁾ vuodesta 2011 eteenpäin ei pakaste- ja säilykevihanneksia

⁶⁾ luku on arvio

⁷⁾ vuodesta 2009 lähtien myös yksityistuonti

ENERGIARAVINTOAINEIDEN JA KUIDUN KESKIMÄÄRÄINEN PÄIVITTÄINEN SAANTI SEKÄ OSUUS ENERGIAN KOKONAIS-SAANNISTA

	Saanti vrk		E % ¹⁾		Suositus
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	
Proteiini, g	95,0	72,0	17,3	17,2	10–20 E%
Rasva ²⁾ , g	93,0	71,0	37,0	35,9	25–40 E%
Tyydyttynyt rasva ³⁾ , g	39,0	30,0	15,5	15,1	< 10 E%
Kertatyydyttymätön rasva ³⁾ , g	36,0	27,0	14,5	13,8	10–20 E%
Monityydyttymätön rasva ³⁾ , g	17,2	13,4	6,9	6,9	5–10 E%
Hiilihydraatit, g	230,0	186,0	42,2	43,9	45–60 E%
Sakkaroosi, g	51,0	43,0	9,2	10,0	≤ 10 E%
Ravintokuitu, g/MJ	2,4	2,9			3 g/MJ
Energia, MJ (kcal)	9,4 (2 243)	7,3 (1 733)			

Lähde: Finravinto 2012 -tutkimus
25–64 -vuotiaat

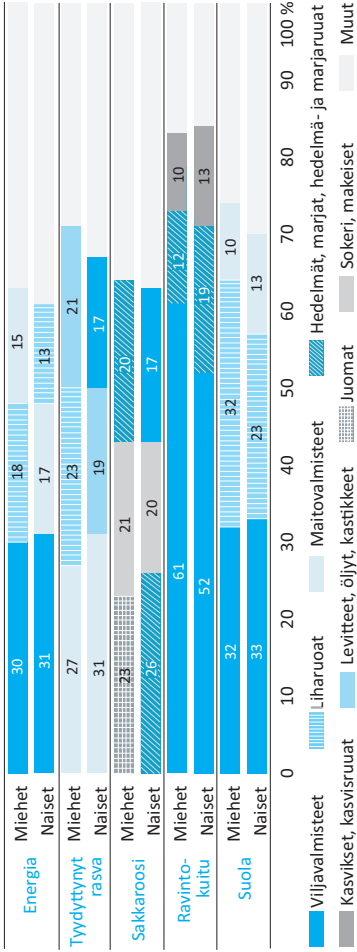
Energiassa mukana kuitu ja alkoholi

¹⁾ ravintoaineen saannin osuus energian kokonaissaannista

²⁾ uutettu raakarasva

³⁾ triglyserideinä

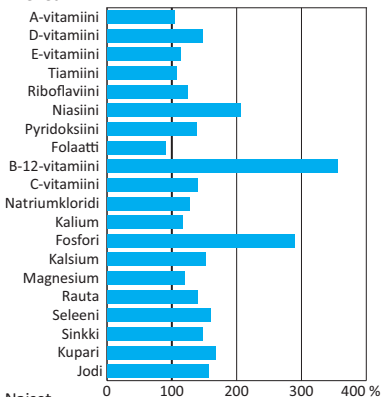
MERKITTÄVIMMÄT RAVINTOAINEIDEN LÄHTEET

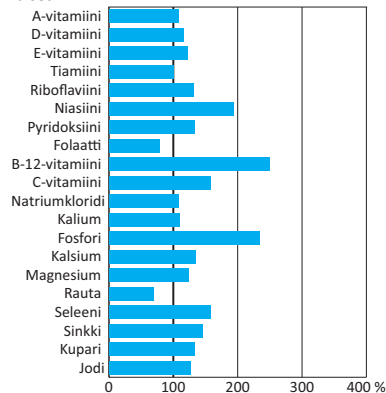
Lähde: Finravinto 2012 -tutkimus
25–64 -vuotiaat

VITAMIINIEN JA KIVENNÄISAINEIDEN SAANTI RUUASTA SUOSITUKSIIN VERRATTUNA (% saantisuosituksista)

Miehet

Naiset

Lähde: Finravinto 2012 -tutkimus
25–64 -vuotiaat

SUOMALAISTEN PÄIVITTÄINEN ATERIOINTI (%-osuuksina)

Lapset/nuoret ⁴⁾ Työikäiset Ikääntyneet

Alakoulu ⁵⁾ Yläkoulu ⁶⁾ Lukio/
ammattikoulu ⁷⁾

	Pojat	Tytöt	Pojat	Tytöt	Pojat	Tytöt	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Aamupala	90	91	63 ⁸⁾	67 ⁸⁾	57	60	91	95	94	98
Lounas	96	94	85 ⁸⁾	73 ⁸⁾			84	86	79	84
Päivällinen	86	91	77 ⁸⁾	67 ⁸⁾			83	81	72	72
Välipala ¹⁾	70	68	29 ⁸⁾	35 ⁸⁾			88	95	92	95
Iltapala	92	87	69 ⁸⁾	64 ⁸⁾			80	85	81	85
Juoma-ateria ²⁾							86	84	74	77
Kouluateria			68	67	71	72				
Perheateriointi ³⁾			52	44	44	38				

Lähteet: Finravinto 2012 -tutkimus, Late-tutkimus, Kouluterveystutkimus 2015

¹⁾ lapsilla iltapäivän aikana nautittu välipala

²⁾ ruokailukerta, joka sisältää pelkästään juomaa

³⁾ iltapäivän tai illan ateria, jolloin koko perhe ruokailee yhdessä

⁴⁾ lapsilla ja nuorilla arkipäivinä syödyt ateriat

⁵⁾ peruskoulun 1. ja 5. luokkalaiset

⁶⁾ peruskoulun 8. ja 9. luokkalaiset

⁷⁾ lukion ja ammattikoulun 1. ja 2. vuoden opiskelijat

⁸⁾ peruskoulun 8. luokkalaiset

TERVEYSKÄYTTÄYTYMINEN 2016 (%)

	Kaikki	20–54 -vuotiaat	55–74 -vuotiaat	yli 75 -vuotiaat
Mahdollisuus syödä työpaikka- tai oppilas- ruokalassa	57	61	46	..
Syö niukasti kasviksia	22	22	21	29
Ei syö viikkottain kalaa	19	26	10	8
Voita tai voi-kasvisöljy- seosta päivittäin	36	32	38	49
Päivittäin pullaa, viinireitä, keksejä ym. leivonnaisia	6	3	9	16
Alkoholia liikaa käyttävät	28	33	25	6
Tupakoi päivittäin	13	14	13	2
Liikalihavia BMI ≥ 30	20	17	24	20
Ei harrasta liikuntaa	21	17	24	33
Uni ¹⁾				
Alle 6 tuntia	4			
6-8,9 tuntia	87			
9 tuntia tai enemmän	9			

Lähde: Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus (ATH)
2010–2016, Finriski 2012 -tutkimus ¹⁾

MYYMÄLÖIDEN LUKUMÄÄRÄ MYYMÄLÄTYYPIN MUKAAN

Myymälätyyppi	Yhteensä 1.1.2017
Hypermarketit	149
Tavaratalot	88
Supermarketit, isot	645
Supermarketit, pienet	405
Valintamyymälät, isot	1 009
Valintamyymälät, pienet	349
Pienmyymälät	357
Erikoismyymälät	847
Kauppahallit / Suoramyyntihallit	30
Yhteensä 1.1.2017	3 879
Myymäläautot ja -veneet	13
Lopettaneet	890

Lähde: A.C. Nielsen Finland Oy, Myymälärekisteri

PÄIVITTÄISTAVAROIDEN MYYNTI MYYMÄLÄTYYPEITTÄIN

Milj. €	1996	2005	2015	2016
Hypermarketit ¹⁾	1 533	2 772	4 592	4 726
Tavaratalot	655	611	541	504
Supermarketit, isot	1 847	3 789	6 046	6 307
Supermarketit, pienet	2 118	1 648	1 709	1 763
Valintamyymälät, isot	1 401	1 916	2 499	2 166
Valintamyymälät, pienet	766	490	415	329
Pienmyymälät	131	216	324	220
Erikoismyymälät ja hallit	148	158	298	293
Yhteensä	8 599	11 601	16 424	16 308
Myymäläautot ja -veneet	52	18	5	5
Lopettaneet	114	289	161	425
Yhteensä	8 765	11 908	16 591	16 738

Lähde: A.C. Nielsen Finland Oy, Myymälärekisteri

¹⁾ luokitus muuttunut ketjuperusteiseksi 2005 alkaen, sisältäen ketjut K-Citymarket, Prisma ja Euromarket. Vuodesta 2010 alkaen sisältää ketjut K-citymarket, Prisma ja Minimani.

SUURKEITTIÖIDEN LUKUMÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN

	2011 kpl	2013 kpl	2015 kpl	Muutos 13/15 %
Kahvilat ja ravintolat	11 211	11 229	9 673	-13,9
Henkilöstöravintolat	1 360	1 242	1 034	-16,7
Julkiset keittiöt	4 116	4 835	3 655	-4,7
Yhteensä	16 687	16 315 ¹⁾	14 379 ¹⁾	-11,9

Lähde: Taloustutkimus Oy, Horeca-rekisteri

¹⁾ luvussa mukana muutama suurkeittiö, joiden toimialasta ei tietoa

SUURKEITTIÖIDEN ANNOSMÄÄRÄT TOIMIALOITTAIN

Milj. annosta	2011 kpl	2013 kpl	2015 kpl	Muutos 13/15 %
Kahvilat ja ravintolat	398	416	419	0,7
Henkilöstöravintolat	72	70	62	-11,4
Julkiset keittiöt	419	411	383	-6,8
Yhteensä	889	904 ¹⁾	868 ¹⁾	-4

Lähde: Taloustutkimus Oy, Horeca-rekisteri

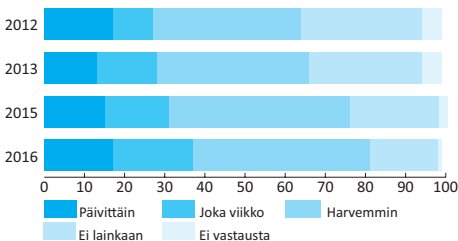
¹⁾ luvussa mukana muutama suurkeittiö, joiden toimialasta ei tietoa

Julkisissa ruokapalveluissa luomutuotteiden osuus vuonna 2015 oli noin 6 % (kiloina).

Lähde: EkoCentria, Taloustutkimus Oy

Ympäristö

LUOMUN KÄYTTÖTIHEYS RUOKAPALVELUISSA, %

Lähde: Taloustutkimus Oy/Food Service Feedback 2016

Tietohaarukka -julkaisua on tilattavissa Ruokatiedosta sähköpostitse: ruokatieto@ruokatieto.fi tai puhelimitse 040 710 4170.

Julkaisu on maksuton, mutta toimituskulut peritään (käsittelykulut 6 € + postikulut).

Tietohaarukka 2017 – tilastotietoa elintarvikealasta -julkaisun on tuottanut Ruokatieto Yhdistys ry yhteistyötahoinaan Agronomiliitto ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, ProAgria Keskusten Liitto ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f ja Luonnonvarakeskus Luke. Arvokasta asiantuntija-apua ovat antaneet myös Evira, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, ETT, Siipikarjaliitto, Suomen Mehiläishoitajien Liitto SML, Mavi, Pty, Puutarhaliitto, Tilastokeskus, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Tullin tilastopalvelut, Paliskuntain Yhdistys ja Tapa-turvavakuutusten Liitto. Ruokatieto kiittää lämpimästi kaikkia apuaan antaneita tahoja.

Ruokatieto Yhdistys ry
Helsinki 2017

Ruokatieto

RUOKATIETO YHDISTYS RY

P. 040 710 4170

www.ruokatieto.fi

Agronomiliitto ry

P. (09) 251 1160 — www.agronomiliitto.fi

Elintarviketeollisuusliitto ry

P. (09) 148 871 — www.etl.fi

Luonnonvarakeskus (Luke)

P. 029 532 6000 — www.luke.fi

Maa- ja metsätaloustuottajain

Keskusliitto MTK ry

P. 020 4131 — www.mtk.fi

**Svenska lantbruksproducenternas
centralförbund SLC r.f.**

P. (09) 586 0460 — www.slc.fi

ProAgria Keskusten Liitto

P. 020 747 2400 — www.proagria.fi